

Minden eddigi társadalom története
osztályharcok története.
Világ proletárijai egyesüljétek!

NÉPAKARAT

SZOCIALISTA MUNKÁSLAP

„Az iparilag fejlettebb ország a ke-
vébbé fejletlenek saját jövője képét
mutatja.” (Marx.)

No. 22. szám. Vol. VI. évfolyam.

New York, 1908 március 17.

Egyes száma ára 2 cent.

Az Amerikai Magy. Szoc. Munkás Szövetség V. kongresszusa.

Ez idei évi kongresszusunkat április hó 18. és 19-ik napjain tartjuk. A tanácskozás — szokás szerint — husvét előestéjén kezdődik és husvét vasárnapján folytatódik.

A kongresszus napirendje:

1. A vezetőség jelentése:

- Titkár jelentése.
- Pénztárnok jelentése.
- Szerkesztő jelentése.
- Könyvkereskedő jelentése.
- Nyomdavezető jelentése.
- Ellenőrök jelentése.

2. Szervező jelentése.

3. Küldöttek jelentése.

4. A vezetőség felmentése és megválasztása.

5. Gazdasági és politikai mozgalom.

6. Szövetségi ügyek.

7. Indítványok és panaszok.

A kongresszus színhelye: Newark, N. J., 20 West St. (Plaveczy-féle terem.)

Felhívjuk a szervezeteket, hogy küldötteiket a lehető legrövidebb idő alatt válasszák meg. Fontosnak tartjuk, hogy minden szervezet a saját kebeléből válassza meg képviselőit.

Indítványok legkésőbb két héttel a kongresszus előtt beküldendők.

Minden szervezet, mely megalakulását legalább két héttel a kongresszus előtt bejelentette, jogosult két képviselő kiküldésére. (Szabályszerű szervezetnek legalább hét tagból kell állnia.)

Eltvársi üdvözléssel
a Központi Vezetőség.

A kongresszus ügyrendje:

1. A tárgyalásokban csak küldöttek és a vezetőség tagjai vehetnek részt. Szavazati joggal bírnak a küldöttek, a szövetség üzleti vezetésére vonatkozó ügyek kivételével a vezetőség tagjai és az ellenőrök.

2. Szóhoz jelentkezni csakis írásban lehet. A jelentkezők sorrendben kapnak szót.

3. Az ügyrendhez szólók soron kívül beszélhetnek.

4. A szóközi lajstrom lezárására vagy a vita bezárására vonatkozó indítványok mellett és ellen csupán egy-egy szóhoz beszélhet.

5. Az előadók egy fél óra hosszat beszélhetnek a vitában résztvevők kivétel nélkül 10 percig.

Egy szóhoz egy tárgyhöz csakis kétszer beszélhet.

6. A vezetőség tagjai a szükséghez képest bármikor beszélhetnek, de szintén csak 10 percig.

7. Határozatokat a kongresszus egyszerű szótöbbséggel hozhat. Szavazat egyenlőség az indítvány elvetését jelenti.

8. Az elnök az igazoló jegyekkel rendeli el a szavazást, azonban 50 küldött indítványára névszerű szavazást rendel el. Ily esetben egy szervezetnek csak egy szavazata van.

9. A napirend egyes pontjainhoz indítványt csak öt küldött hozzájárulása után lehet tárgyalás alapjául elfogadni.

Indítványozók 10 percig zárszóval élhetnek.

TITKÁROK ÉS BIZALMIFÉRFIAK FIGYELMÉBE!

Miután az évi kimutatáshoz szükséges, hogy minden osztály beküldje jelentését f. hó 30-ig, felszólítjuk önöket, hogy a jelentést okvetlenül küldjék be a fenti időre, ellenkező esetben az évi jelentésből osztályuk kimarad.

A következőkről kérünk pontos jelentést:

1. a jelenlegi taglétszám; 2. pénztári állomány; 3. a négyülések száma a napirend megnevezésével; 4. Hány vita vagy felolvasás tartott; 5. a szervezet ingó és ingatlan vagyonáról.

Oly szervezetek, kiknek módjukban áll 1907. március 30-ig a fenti adatokról jelentést küldeni, küldjék be azokat is.

Közp. Titkárság.

FIGYELEM!

Kik a lapot nem kapják rendszeresen, levelezőlapon tudassák velünk a következő angol szöveggel:

Editor, Népakarat: 516 E. 6th St., New York.
I am a subscriber of your paper, but I don't get regularly. Please send it to this address:

Név .....

Szám és utca .....

Város .....

MARX.

New York, 1908. márc. 14.

Nem az emberimadás, sem az istenítés avagy szentté avatás szándéka az, mely bennünket vezérel, midőn ma, halálának 25-ik évfordulóján Marxról megemlékezünk, hanem a kegyelet érzése. Erre az érzésre pedig senki sem szolgál rá jobban a mi részünkről, mint éppen Marx. Mert még nem volt ember, kinek a munkásosztályjal szemben nagyobb érdemei vannak, mint Marxnak, akit bizvást úgy tekinthetünk, mint a munkásságnak, mint osztályunk felvédőjét. Marxig csak egyes „kezeket” láttak a munkásságban, melyek a kezdődő kapitalizmusnak a profitot megkeresték s ő volt az, aki ezen kezeket öntudatra ébresztette, azok tulajdonosaiba életet, lelket öntött s felrúzókat az ő mély álmukból, megmutatta nekik, hogy minő szerepük van a világtörténelemben.

S még megérte és maga előtt látta az ő nagy fölfedezésének eredményeit: látta, hogy azok a kezek, melyek még kevéssel azelőtt, hogy ő megjelent közöttük, gépeket romboltak tehetetlen kétségbeesésükben, mikép építik a kultúrát. Látta, mikép hatolnak be tanításai minden országba s ott átforgalmik a munkásságot, a tüdő, mindent lenyelő rabszolgából öntudatos forradalmárrá. S látta, minő hatalomra tesz szert a különböző modern társadalmakban az az osztály, melynek létezésére, szunnyadó erejére és kulturképességére éppen ő mutatott rá s megérte mikép jelentették ki a különböző hatalmak különböző törvényhozásai, politikusai, tudósai, hogy a tőke és munka egyenrangú felek.

De nem ez az, amit Marx akart: ő nem az egyenrangúság, hanem a munka fensőbbségének elismerését akarta, nem fenntartását azon állapotoknak, melyek a tőkét, a hert, tétlen, semmittevő tőkét egy rangba helyezik a mindent alkotó munkával. Ő a tőke megszüntetését s a munka egyeduralmát követelte. És ezt, ha megérnie nem is sikerült, az a tudomány, melyet ő alkotott meg s az a mozgalom, melyet a tudományra épített, oly eredményeket érték el eddig, hogy a legjobb reményekkel tölthetnek el bennünket a végső, nagy győzelem tekintetében is.

Polgári életirői némi céltudattal említik, hogy burzsoa családból származott s éppúgy, mint „leghűségesebb barátja és munkatársa Friedrich Engels sem volt proletár”. Ez igaz. De hát olyanok voltak-e a proletariátus állapotai Marx előtt, hogy annak sorából kikerülhetett volna oly férfi, aki megteremtí a munkásosztály tudományát és végzi az öntudatraébredés nagy munkáját, Bizonyára nem. Aki Engels könyvét a munkálkodó osztályok helyzetéről Angliában elolvassa, az tisztá képet kap azokról a körülményekről, melyek között a munkásosztály, mint ilyen, élt abban az időben, mikor a kapitalizmus kialakulása önálló szerepet juttatott neki a társadalomban.

Hogy éppen Marx volt az a „burzsoa”, aki a munkásosztály javára szolgáló felfedezéseket tette, az sem véletlenség. Ő sem volt kivétel ama szabály alól, melyet ő és Engels úgy fogalmaztak meg:

„...Oly időkben, amikor az osztályharc döntéshez közeledik, az uralkodó osztályban, egész régi társadalom körében a bomlási folyamat olyan heves, olyan ríktó jellegűt ölt, hogy az uralkodó osztály egy része elszakad tőle és a forradalmi osztályhoz csatlakozik, ahhoz az osztályhoz, amelynek kezében a jövő.” Marx lángese a negyvenes évek végén a régi német társadalomban végbemenő bomlási folyamatból látta már a burzsoázia csődjét s nekiindult, hogy szervezze, fejlessze és nagygyá tegye azt az osztályt, melynek kezében van a jövő: a proletariátust.

„Marx a tudomány embere” — írja róla Liebknecht — „... főművei úgy vannak megírva, hogy teljes megértésükhöz iskolázott gondolkodás szükséges, aminővel a munkások tömegei manapság még nem rendelkezhetnek. Így aztán Marx, főleg mivel csak kevéssé állott közvetlen érintkezésben a tömegekkel, a nép számára oly magasságban áll, mely őt személyileg eltávolítja. A világ proletárijai, kiknek megszabadítására életét áldozta, s akiknek a forradalmi önszolgálatra szolgáló eszközöket nyújtotta, jóformán csak mint a tudomány emberét ismerik, mint a kommunista kiáltvány szerzőjét és a nemzetközi munkásszövetség megalapítóját...”

Nagy igazságok. De mentő: közelebb jut a proletariátus a tudományhoz, antul közelebb jut Marx személyéhez is, mentül jobban elmélyed a szocializmus tanaiban, annál jobban megközelíti Marxt az embert. Egy bizonyos fokon túl Marx; a forradalmár és Marx, a tudós nem választható el Marxtól, az embertől.

Lassalének megadott, hogy személyes befolyást gyakoroljon a tömegekre s így vált ő azok egyikévé, „ki nekünk fegyvert adott”, Marx ellenben csak a szó erejével, az ige hatalmával s a tudomány ellenállhatatlan eszközeivel dolgozhatott.

S talán soha gyönyörűbb igazolást nem nyert az Amerikában szelvében használt közmondás, mint Marx és Lassale működésénél, hogy — „the word is mightier, than the world.”

A TERMÉSZETES KIVÁLASZTÁS.

Írta: Fáy János.

Dubois, egy francia természettudós Java szigetén kiásott egy „ember” koponyát és egy combcsontot, viziló, elefánt és szarvasok csontjaival együtt, ami nagy fontossággal bír ránk nézve. Ez a koponya még régebbi időből származik, mint a neandertháli és jóval alacsonyabb fokon áll. Schwalbe éppen a középhelyre helyezte ezt a két ábon járó majomembert, aminek Dubois elnevezte, a neandertháli és a Gibbon közé. Akárhogy is, a tények felhalmozódnak és ezek a tények a majom, mint az ember őse felé vezetnek. Arról van tehát szó, hogy melyik majom legyen az.

Itt tényleg nehéz a válasz, mert többféle intelligens majom van. Egyes majomfajnak az izlésszerve nagyon is ki vannak fejlődve, és kifejezett előszeretetik van tea, kávé és szeszes italok iránt. Gyakran dohányoznak is, akárcsak az ember. Az északafrikai bennszülöttek állítólag úgy fogják meg a páviánt, hogy sörrel megtöltött hordókat állítanak fel, a melyeket a páviának az utolsó cseppig kiürítenek, akárcsak az ember. Így aztán lerészegednek és teljesen tehetetlené válnak, mint az ember ily boldog állapotban. Másnap igen leverték és haragosak, fájó fejükkel és tenyerükbe veszik és igen nyomoruságos pófát vágnak, akárcsak az ember. Bortól vagy szesztől undorodva fordulnak el, ellenben citromot vagy más más egyéb savanyúságot mohón falnak fel, akárcsak az ember. Tehát a majomnak ép olyan katejzammerja van a lerészegedés után, mint az embernek. Vannak a páviánál még intelligensebb majmok is, mint pl. az orangután, a gibbon, a gorilla stb. És ezek között a legintelligensebb a gibbon. Schaffhausen tanár kimutatta, hogy a civilizált népfajoknál az alsó állkapocs folyton rövidebb lesz. Ő annak a körülménynek tulajdonítja ezt, hogy a civilizált emberek főként puha, főtt étellel táplálkoznak és így nincs szükségük oly erős fogorra, mint például azoknak az embereknek, kik keményebb eledellel, táplálkoznak. De itt egy másik tényt sem szabad figyelmen kívül hagyni, azt a tényt, hogy az intelligencia fejlődése az agytól, tehát a koponyatüregtől függ. A gorillának még például nagyon hosszú állkapcsa van, tehát visszacsapott homlok is, ami annyit jelent, hogy kicsi a koponya ürtartalma. A gibbonnak sokkal fejlettebb koponyája van és a koponya ürtartalma kiválik a többiétől. A gibbonnál tehát inkább megvan a lehetőség az intelligenciára, mint a gorillánál. Ezek az emberszerű majmok kétségkívül egy közös törzsfától származnak és a százezernyi évek folyamán elágazódtak, mindegyik alkalmazkodván az anyagi körülményekhez. Hogy melyik az ember őse, azt nem igen lehet megállapítani, de nem is annyira fontos. Elég ha megállapítjuk, hogy az ember és a majom közvetlen vértökönök, mint a ló és a szamár. És ezt meg is tudjuk állítani, meg pedig ha az ember és a majom vérvétel kísérletezünk.

Ha egy csepp vért nagytüveg alatt megvizsgálunk, akkor azt látjuk, hogy a vér volta képen a vérfolyadékban uszáló, lapos, kerek vértöcskékből áll. Ez a vérfolyadék, a vérsavó az utóbbi évek számtalan kísérletének tárgya volt, amely kísérletek gyakorlati eredményeit a vérsavóval való gyógyítás alakjában mindenki ismeri. Ezek a vérsavó-gyógyítások adták a következő nagyon érdekes eredményt is:

Régóta ismeretes volt, hogy az egyes állatok vére ellenségesen viselkedik idegen vérrrel szemben, a vérsavó feloldja a belé jutott idegen vértöcskéket; nagyobb mennyiségű idegen vér befejeszkedésével meg is mérgezhethetjük az állatot. Ha azonban nem ilyen nagy adag vért juttatunk valamely állat ereibe, hanem csak annyit, hogy ne árton meg, akkor az így kezelt állat vére sajátos módon változást megy át. Ha például házinyulba többször befejeszkedezünk a ló vérről, akkor ennek a házinyulnak a vérsavója a ló vérvével összekeverve, erős csapadékot fog adni. De csakis a ló vérvével, más állatokéval nem. Ily módon tehát könnyen és biztosan felismerhetjük mindenféle vér közül a lövét.

(Folytatás a második oldalon.)

ESEMÉNYEK.

GYERMEKGYILKOS KAPITALIZMUS. — KORRUPT-É AZ A. F. OF L.? — MI A SHERMAN-TÖRVÉNY. — MUNKATRUST ÉS OSZTÁLY BÍROSÁG.

Rettenetes szerencsétlenség híre érkezett a Cleveland, O. mellett levő Collinwood helységről: mult szerdán az ottani városi iskola egy túlfűtött kályha csövetől kigyulladt és porrá égett.

A tűz délelőtt 11 óra tájban keletkezett és oly gyorsan terjedt, hogy benn levő gyermekeknek és tanítóknak nem volt elég idejük a menekülésre. Midőn a kijáratoknál a tolongás legnagyobb volt, akkor szakadt be az első emelet padlózata, maga alá temetvén azokat, kik még nem bírtak kiérni az atókon vagy nem mertek kiugrani az ablakon.

Délután 2 órakor már mintegy 120 gyermek holttestét vették ki a romok alól, ezek közül 97-et a hozzátartozóik felismertek, 11 fiú és 12 leány teteme azoiban annyira összeégett, hogy azonosságukat megállapítani lehetetlen.

Az iskolában működő 9 tanító közül kettő hiányzik, valószínű, hogy azok is a rettenetes tűzhalál martalékává lettek.

A megégett gyermekek egyike sem volt 14 évnél idősebb.

Eddig a hír a maga borzalmas valóságában, aa száraz tény, minden háborzongató toldalék nélkül.

De a maga szárazságában többit mond, mintha látnók az ártatlan csöppségek kivédését a nekibuzult elemmel és hallanók a kapitalista inquisíció és kis martírjainak jajveszékését.

Mert ez az eset is csak a kapitalizmus ellen lázít, mely nemcsak szemelileg nyomorítja a a kisdédeket az iskolában, hanem még életük biztonságáról sem gondoskodik, mert az óvóintézkedések drágák és a profit szükséges.

Történhetnének-e ilyen tömeggyilkolások egy városi iskolában, proletár adminisztráció mellett? Lehetőséges volna-e ez akkor, ha a közpénzeket a városi politikusok nem magán-célokra panamáznák el, hanem rendeltetésük céljaira fordítanák? És nem mutatja ez eset ismét, mennyire szükséges a szocializmusnak behatolnia a politikai élet minden ágába, hogy megtszítsa a társadalmat e téren is minden kapitalista kinövését és életveszélyt?

Mi fog most vajon történni? Megreperálják az épületet, jobb kályhacsövet tesznek be, a szülőknek részvétüket fogják kifejezni, talán valami oszlopot is állítanak a szerencsétlenség emlékére és minden rendben lesz.

Az odaégett gyermekekről és a „munkájuk” sívárt mezején esellett tanítókról nem esik majd szó. Általános belenyugvás isten megmáshatatlant rendelésbe.

De mi feljegyezzük és észben tartjuk ezt az esetet is. Nekünk nem kellene a polgári lapok hatásos illusztrációi, hogy ellágyítsanak bennünket, nem hagyjuk magunkat elgyengíteni annak a látásától, mikép keresik a szülők az elszenesedett holttetek között az ő kicsinyeket.

Ez az eset lázít, izgat és nem szabad, hogy ellágyuljunk...

Philadelphában történt:

Az int. Sheetmetal Workers 14. számú localja, mely a A. F. of L.-hez tartozott, tekintettel az A. F. of L.-ben dühöngő s immár tartatlant korruptióra átment az I. W. W. 414. számú localjába. Erre rögtön azt ígérte az A. F. of L. szervezője, hogyha visszatérnek, kapnak 40 dollárnyi utiséglyt, de Frenc ur legnagyobb csodálkozására sem hatott; mikor pedig a tagok azt felelték, hogy az ő meggyőződések szerint az I. W. W. taktikája a helyes, azt felelte, hogy a meggyőződés náluk nem számít s miután azon meggyőződésüknek is kifejezést adtak, hogy az A. F. of L. vezetői szélhámosok, tehát ígértüknek úgy sem adhatnak hitelt, Frenc szervező tökéletesen meggyőződhetett róla, hogy itt az A. F. of L. letűnt.

A Sherman törvény! A Sherman törvény! Nincsen az a nap, hogy ne hallanók emlegetni s valahányszor halljuk, úgy ez mindannyiszor valami hallatlan erőszak vagy svindvel kapcsolatban történik. Főlöseges talán kiemelni, hogy az erőszak jellege akkor lép előtérbe, amikor munkásokkal szemben alkalmazkodik, viszont a svindler jelleg kapitalisták „kihágásai” esetében teng tul.

Ismerkedjünk hát meg ezzel a kitünő alkoholossal, melyet egy német polgári tudós ekkép jellemez:

„Az egész, rendkívül fontos anyag, amerikai-
asan s nyolc rövid szakaszba van foglalva, a törvény kifejezései tudománytalanok és a kortesbészdek fegyvertárából valók. Csak keve-

sen a törvény alkotói közül tekintették át csak megközelítőleg is annak horderejét.”

A „Sherman-Act” nevű szövetségi törvény, melynek hivatalos címe: „An act to protect trade and commerce against unlafulwul restraints and monopolies” (Az ipar és kereskedelmét védelmező törvény jogtalan korlátozások és monopoliakkal szemben), 1890 július 2-án lépett életbe s törvénytelennek és büntetendőnek tartja:

1. A belföldi és külföldi kereskedelemnek valamely megállapodás formájában (trust vagy más valami) történő korlátozását.

2. A belföldi és külföldi kereskedelem és forgalom valamely ágának monopolizálását, vagy erre irányuló kísérletet...

Az a kérdés már most, hogy nekünk munkásoknak mi közünk van ehhez, mennyiben érdekel ez bennünket, mint osztályt?

Első pillantásra is nyilvánvaló ugyanis, miszerint ez a törvény a trustok, az olyan nagy korporációk és monopoliok ellen készült, minő az olajtrust, hustrust stb., melyek a szabadversenyt kiszorítva, a kereskedő polgárság nagy részét tünkretezik s a proletársztályba süllyeszti.

És csodálatosképen: azon 18 esztendő óta, hogy a Sherman-törvényt megalkották, a trustok gyönyörűen kifejlődtek, a monopoliumok szaporodtak, más szóval a tőke úgy koncentráldott, mint sehol a világon világos bizonyítékul annak, hogy törvényekkel, melyeket osztályérdekekből csinálnak, nem lehet azokat a törvényeket megváltoztatni, melyeket a gazdasági fejlődés ir elő. A Sherman-törvény tehát keveset használta a tőkésék ellen, annál használatóbbnak bizonyult munkások ellenében. Hogyan? — kérdezhetné valaki.

Igen egyszerűen. A munkáerő tudvalevőleg oly kereskedelmi cikk, mint minden más áru; ha tehát ezen áru tulajdonosai tömörülnek és szervezeteket alkotnak, mi egyéb ez — mondja a burzsoa-koponya, mint megszorítása a szabad versenynek, mint munka-trust? Elő tehát azzal a Sherman-törvénnyel s ha már a nyakunkba hagytk nőni a Rockefellereket és Morganokat, alkalmazzuk azt legalább a munkásszervezetekkel szemben, melyek a legveszedelmesebb „Labor-Trust” fészkei.

Igy születtek meg aztán az alábbi bírói ítéletek:

Dayton bíró megtiltotta West Virginiában a bányászoknak a szervezetkedést.

Gould bíró megtiltotta a unio-tagoknak, hogy szervezetükben a Buck kályhagyár ügyét tárgyalják. Sőt még Gompersnek is tartania kell a száját! (?)

Az Egyesült Államok legfőbb bírósága megengedte a főnököknek a fekete lista használatát, így joga van a főnököknek a munkásait bármikor elbocsájtani, ha az illető munkás unio-tag, azonban megtiltotta a munkásoknak, hogy a főnököt bojkottálják; az ez által okozott kár háromszorosanak megtérítését helyezve kiltátsba büntetésül.

Igy a Sherman és a többi törvényt, melyeket a pure and simple uniók örömjogjásán között a tőkésék ellen csináltak, miután ellenük nem használhatják, hát a munkásokra alkalmazkazzák azokat.

MEGSZAVAZTÁK A NYOLC ÓRAI MUNKAIÓDÓT.

Londonból írják, hogy Gladstone le- gyi államtitkár az alsóházban törvényjavaslatot nyújtott be a bányamunkások 8 órai munkaidéje tárgyában, amelyet a ház első olvasásában azonnal elfogadott.

KERESZTÉNY-SZOCIALISTÁK.

Az amsterdami keresztény-szocialisták nyilvános gyűlést tartottak, amelyen egyik vezetőjük, Koorstra, „A szentírás és a szocializmus” címen tartott előadást. Kimutatta, hogy a kereszténység első éveiben a hívők korlátlan társaságban éltek, nem ismertek k... nhséget az enyém és tied között. Azonban minél jobban elterjedt a kereszténység, annál inkább elveszett belőle a keresztény fel fogás. A hit apostolai sarokba dobták szegényes ruházatukat, hogy fényes fejedelmi palástba burkolják magukat.

A keresztény-szocializmus célja — mondta Koorstra — ugyanaz, amiért a szocialdemokrácia küzd. Ugyanazt akarjuk elérni, amit ő, csak más eszközökkel harcolunk. Az egyedüli különbség közöttünk az, hogy a szocialdemokraták nem akarnak abban hinni, hogy a világot isten teremtette. Külön utakon haladunk, de a végső csatát együtt vívjuk meg.

NÉPAKARAT

szocialista munkáslap.

A Szocialista Munkáspárt hivatalos közlönye.

Kiadja

Az Amerikai Magyar Szocialista Munkás Szövetség
516 East 6th Street, New York, N. Y.

Megjelen minden kedden és pénteken.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre	\$2.00
Fél évre	1.00
Negyed évre	0.50
Europába	12 korona.
Egyes szám ára 2 cent.	

A Munk. Bet. Szöv. hivatalos közlönye.

Szerkesztővel értekezni lehet hétfőn és szerdán 6-tól 8-ig.

NÉPAKARAT

Publ. by the Hungarian Socialist Labor Federation of America
516 East 6th Street, New York, N. Y.

ARNOLD GONDA NATIONAL SECRETARY.
A. WALDMAN NATIONAL TREASURER.

ISSUED EVERY TUESDAY AND FRIDAY.

SUBSCRIPTION YEARLY \$2.00
SINGLE COPIES 2c

Entered as Second-Class Matter August 28, 1907,
at the Post Office at New York, N. Y.

New York, Tuesday, March 17, 1908

PÁRBESZÉD.

Folytatja János és Samu bácsi.

János. Véletlenül kezembe jutott egy szocialista újság és el is olvastam. Tudod-e, hogy igen sok jó dolgot találok a szocializmusban.

Samu. Ne mondjad!
J. De igen! Szocializmusnak igen sok jó oldala van. Például: a vonatok társadalmosítása. Ez legyen az első lépés.

S. (gondolkozva) "Az első lépés"? Hm! Te az első lépést gondold; a legelső!

J. Igen, igen, azt gondolom. Ez az individualisztikus cselekvés útja. S ép a vonatok azok, melylyel a társadalom megtehető az első lépést.

S. Látod azt az épületet?

J. Igen, az a postahivatal.

S. Individualisztikus itt az üzem?

J. Nem, az a nemzet igazgatása alatt áll.

S. A levelek kézbesítésének üzlete nem volt mindig állami intézmény. Volt-e?

J. Nem, azelőtt magánvállalkozás volt. Nemde?

S. Ugy van. Azelőtt individualisztikus üzem volt, most pedig nemzeti üzem alatt áll. Következésképpen a vonatok államosítása nem volna az "első lépés", melyet a társadalom ebben az irányban tenne.

J. Nos, ebben igazad van. A posta államosítása volt az első lépés.

S. S mi van a postai alkalmazottakkal? Boldog, szabad emberek ezek?

J. (revedező tekintettel) N-e-m! Ezek határozatlan sem nem boldogok, sem nem szabadok.

S. Elhiszem ezt! Tekints a levélhordókra; azok, akik végzik a munkát, azok csekély bért dolgoznak, kivéve mindenféle bosszantásnak, szekturának, és a hivatalban maradásuk, dacára az állami alkalmazottak szabályzatainak, meglehetősen bizonytalan. Tekints a leányokra, kik a postaszák-osztályban dolgoznak, zsákokat javítva. Ez egy valóságos veríték-műhely, eltekintve azon aljas, léha üzlemtől, melyeknek ezen szegény leányok állandóan ki vannak töve. Mindezeket te tudod, nemde?

J. Igen, tudom s ez gyalázat!

S. És én csak ennek a gyalázatnak az egyik felét említettem. Te jól tudod, hogy azok a parányi törvényjavaslatok hogy járnak, melyek ezen alkalmazottak helyzetének javítását célozzák. Vagy mindjárt csufosan megbuknak, vagy játszanak velük, mint egy lapdával. Repül a kongresszus egy bizottságától a másikhoz, míg végre valamelyikénél kimulik. Ezzel szemben azok a törvényjavaslatok, melyek felemelik a postai szállítási költségét, a magántulajdonban levő vonatoknak még több hasznot hajtva, ezek minden részletükben és minden haladék nélkül fogadtatnak el. Ezt is tudod, nemde?

J. Persze, hogy tudom. Valamint azt is tudom, hogy a vonatok követelése jótalankos s erről a kongresszusnak tudomása is van.

S. Igazad van. Nos, indokolja a posta ezen kísértete az államosítást?

J. (a földet vizsgálja).

S. A kérdés ez: az államosítás magában nem egy lépés a szocializmus felé. Államosítás csak akkor az, ha a munkásosztály érdekeit képviseli és azoknak megfelel. Az ilyen államosítás társadalmosít, a másik ellenben nem. Az az államosítás, melyre a kapitalista osztály ügyel fel és végrehajt, csak a kapitalista osztályra nézve hasznos. A kapitalista társadalom olyan, mint egy horod, melyből ezer lyukból szivárog a víz, minden lyuk egy-egy kapitalista intézmény. Dugj be egy lukat és a 999-ből ép annyi víz fog folyni, mint 1000-ból. Nincs olyan államosítás, bármilyen nevű legyen is az, melyre

érdemes erőt és időt pocsékolni, kivéve egy s ez az, mely ismeri az összes lyukakat s amelynek oly programja van, mely által mind a lyukakat be lehet tönni.

J. De mindig csak egy dolgot lehet egyszerre csinálni.

S. Egyáltalában nem! Semmi "egy"-féle dolgot sem lehetséges és célszerű addig, míg a munkásosztály kellőleg felvilágosítva és egyesítve nincsen, hogy végrehajthassa az összes dolgokat egyszerre. Ugyanakkor, mikor a munkások az egyik iparágban társadalmosítják az egyik ipart, a másik iparágban dolgozók ugyanazt teszik a másikkal. Ehez a munkásosztálynak csak meg kell ismernie az összetartás igaz értelmét és ebből kifolyólag a többi okokon kívül szükséges az Industrial Workers of the World, mint szociál-politikai szervezet. A csak "egy lépés" először, a munkásság forradalmi felvilágosítása. A S. L. P. és az I. W. W. intézik ezt.

SZERVEZETEK FIGYELMÉBE!

Hetekkel ezelőtt a San Francisco-i osztály körlevelet küldött szét a szervezetekhez, a melyben felhívja azokat, hogy a kongresszus határozatához hiven minden szervezet tegye meg kötelességét a Népakarat támogatását illetően, mert — ugymond — csak egyes szervezetek tették meg eddig.

Alulírott szervezet szintén elismeri, hogy bizony csak néhány szervezet váltotta be ígértét a Népakarat támogatására nézve, azonban nem hiszük, hogy csak akadna egy osztály is, amely nem a legfőbb feladatának tartaná, a Népakaratnak, mint közös fegyverünknek támogatását. Lehet, hogy talán a legnagyobb munkát fejtik ki, és mégis kevés az eredmény, ennek oka pedig az lehet, hogy nem ismerik azon eszközöket és módokat, melyekkel munkájuk nagyobb eredményt biztosítana.

Mi, chicagoiak sem számítjuk magunkat azon szervezetek sorába, melyek a legtöbbet tették a Népakarat fejlesztésére, nem mintha közönyösek lennénk volna e nagy kötelességgel szemben, hanem oka egyszerűen az volt, hogy nem folytattunk rendszeres munkát; ez év beálltával azonban egészen új módszerrel kezdtük meg a munkát és az eddig elért eredmény kielégítőnek bizonyult; hogy mily módot használtunk különösen az előfizetők szerzésére, azok közül kettőt itt röviden ismertetni fogok, tán egyes osztályoknak segítségére fog lenni, egy három óra terjedő; programot dolgoztunk ki, mely minden szombat estét alaposan kihasznál és pedig vitaestély, kedélyes est és felolvasások; ezen programot felhívás alakjában irtuk meg és sokszorosítottát ingyen eszközöltük, annyi példányt készítve, amennyire szükségünk volt és borítékban szétküldtük a már előre kitudakolt magyarok címére, így spóroltunk munkát és kiadást is, mert egy papírlapon három hónapban belül tartandó előadásainkat hirdettük a magyarok közt, természetesen gondoskodtunk arról is, hogy az előadások minél sikeresebbek legyenek, úgy, hogy aki egyszer eljött hozzánk, annak kedve legyen a többi előadásaink is megjelenni; minden eddig tartott előadásunk elég látogatott volt, ily alkalomkor mindig felhívjuk a jelenlevőket a Népakarat előfizetésére s ha sok nem is, de mindig akadt egy-két új előfizető.

Egy másik mód, melyet gyakorolunk, különösen az előfizetők szerzésére vonatkozik. Van egy úgynevezett házi agitációs bizottságunk, ez a bizottság minél nagyobb, annál jobb, jelenleg 16 tagból áll. Ezen bizottságunk feladata előfizetőket szerezni, ez pedig a következőképpen történik: a várost felosztjuk apró kerületekre; a bizottságunk minden két-két tagja külön egy-egy kerületet kap, címeikkel ellátva. Mielőtt azonban elvtársaink felkeresnek azon helyeket, mely a feladatukká tétetett, egy héttel előbb leveleket küldnek ezeknek és a Népakarat egy példányát. Ezen levélben röviden ki van fejtve célunk s megemlítünk oly dolgokat, melyek eddig kikerülték azok figyelmét, egyben megjegyezzük, hogy elvtársaink mikor fogják őket meglátogatni s így a látogatás nem lehet kellemetlen, mivel nem történt váratlanul. Ez a mód az, mely eddig a legsikeresebbnek bizonyult és a kivétel könnyű, ha azon szervezetek, melyek enél jobb módot nem ismernek, megpróbálják: a siker biztos.

A Chicago-i Szoc. Munk. Szerv. megbízásából

Pallos Károly.

A FEKETE BANDÁK KONGRESSZUSA.
Péterváron a fekete bandák szövetsége kongresszust tartott. Az orosz kormány rémuralma alatt a becsületeseknek föld alatt bujkálnia kell megbeszélni az emberi törekvések legmagasabb eszméit. A pogromrendező rablóbandák pedig nyílt kongresszuson tanácskoznak a népjogok ellen, a cári zsarnokság érdekében. A vasárnapi kongresszus alkalmából Antonius metropolita megadta a szövetséget, a pétervári rendőkapitány pedig megszálló beszédet mondott a bandák hazafias érdemeiről. A kongresszus főcélja annak elhatározása, hogy a дума helyet a cár Zemski Sobort hívjon össze, amelynek hivatása kizárólag a kormány törvényjavaslatainak a megvitatása.

ELVTARSAK!

Terjesszék a „Népakarat”-ot.

NÉPAKARAT

A TERMÉSZETES KIVÁLASZTÁS.

(Folytatás az első oldalról.)

Ezt a pontos biológiai módszert legelőbb is a büntetőjog vette alkalmazásba. Eddig tudvalevőleg nem volt megbízható módszer az embervér felismerésére, míg most az embervérrel kezelt házinyul vérsavójával meg régi, be-száradt vérfoltokról is biztosan ki lehet mutatni, hogy embertől származnak-e, vagy sem.

Azonban ennek a módszernek is megvoltak a maga határai és épen ez az, ami bennünket érdekel. Ugyanis a lóvérral kezelt házinyul vérsavója mégis adott csapadékat a ló vérének kívül más vérral is, igaz hogy csak egyetlen állattal. Ez az állat, amely a lóhoz leginkább hasonlít, amely a rendszerben közvetlen mellett áll, ez a szamár. És ennek a két állatnak a vére nincs is ellenséges viszonyban, nem oldják fel egymás vértestecskéit, vagyis a ló és a szamár a szó legszorosabb értelmében vé-rokonok. Természetes, hogy ilyen eredmények után ezt a módszert lázas buzgalommal kezd-ték alkalmazni a különböző állatok véreinek összehasonlítására és az eredmény az volt, hogy a rendszerben egymáshoz legközelebb álló fajok vérükben is rokonoknak bizonyul-tak.

Nuttal volt az első, aki ezzel a módszerrel vette vizsgálat alá az embert és a rendszerben hozzá legközelebb álló állatokat, a majmokat. Az eredmény a következő volt: az embervérrel kezelt házinyul vérsavója erős csapadékat adott az ember vérével, de csaknem olyan erő-sen az emberszábas majmok vérével is. Az óvilági majmok vérével már sokkal csekélyebb a reakció és még csekélyebb, csak hosszabb állás után észlelhető volt az újvilági majmok vérével való összekeverésnél. A félmajmok már egyáltalában nem adtak csapadékat, amint hogy a felsoroltakon kívül egyetlen más állat vére sem reagált.

Ez a bizonyítás nagyon fontos, mert nem-csak a holt csontok hasonlóságán alapul, ha-nem valósággal az életből származik, az élet maga bizonyítja itt, hogy a rendszere nem mesterséges alkotás, hanem annak mély élet-tani oka van; az egymás mellett álló állatok nemcsak véletlenül hasonlók egymáshoz, ha-nem egymásnak valóban rokonai is. Sőt ez a vérsavó-próba még a rokonság fokát is meg-mutítja, úgy, hogy ennek az alapján már való-sággal fel lehetne rajzolni az ember nemesi ormálsására a családifáját, amelyen a hozzá leg-közelebb eső rokon a majom volna. Bizony, a majom nem karikatúrája az embernek, hanem eltagadhatatlan vérrokonja.*

De ehhez még egy másik tény is fűződik, a mely az ember és a majom közötti vérrokonságról tanusodik. Itt is a ló és a szamár mu-tatja az első példát. Tudnivaló, hogy csak olyan állatokat lehet párosítani, melyek igen közeli vérrokonságban vannak. A lovat és a szamarat lehet párosítani, amiből az öszvér jön létre. De hát egy másik bizonyíték a vérrokonságukra nézve. De vajjon áll-e az ember és a majomnál is. Elméletileg elfogadhatjuk, de elfogadható bizonyítékokat nem tudunk felmu-tatni. Vannak ugyan rémesekek, melyek ilyen dolgokról beszélnek, sőt arról is, hogy a ma-jom családi életet élt volna nőekkel, amiből még gyermekek is származtak volna. De erre nem támaszkodhatunk, ez a mesék országába tartozik, nekünk pedig tényekre van szükségünk és mivel olyanokkal nem tudunk bizo-nyítani, azt mondjuk: hogy a majom és az em-ber közösülése által utódok létrejöhetnek, nem biztos, de valószínű. A majom és az ember lelki állapota közt is igen szoros az össze-függés. Utazók mesélik, hogy gyakran tapasztal-tak, hogy a majmoknak szexuális hajlamai vannak az ember iránt. Egy esetet tudunk, hogy egy majom beleszeretett gazdája, egy hajóparancsnok feleségébe. A hajókapitány el-utazott és magával vitte a majmot is. Szóra-kozás céljából felesége fényképét szokta a ma-jomnak mutatni, amire az dühögött, jobban, mint a legcivilizáltabb ember, amikor a félté-kenység gyöttri. Egyszer azonban sikerült neki magát megszabadítani a láncaitól, mire gaz-dájára vetette magát, azt legyötörte és átbotta a fedélzeten. Hasonló esetekről számolnak be a tudósok is, ha azok szerelmi drámákkal nem is végződtek.

A majom ezeken kívül nincs időhöz kötve a nemi közösülés tekintetében, hanem hajlamai korlátlanok, mint az emberé. A majomnál tehát mindazok a nyavalyákat észlelhetjük, a melyekkel egyedül csak az ember dicsekedhetik. A majom iszások, dohányos, önabnormális nemi életet folytat, sőt még önfertőző is. Meg-említettük, hogy az emberi embriót a fejlődés meglehetősen előrehaladott stádiumában szőr-fedi, körülbelül a hetedik hónapban. A majom pedig még születése után is egész testén szőr-ös. A hetedik hónapig az emberi embrió majd-nem az összetevészettség hasonlít a majom em-briójához. De az ember akkor még két teljes hónapig fejlődik és biológiai szempontból nagyon sokat jelent. Ha az ember az anyaméh-ben megismétli az a fejlődést, amelyen a való-ságban a fejlődés során egyszer keresztülment, akkor ez a két hónap felel meg a százazernyi esztendőket jelent.

* V. ö. Dr. Madzsár József: "Az ember származása."

BALEKFOGÁS.

Tragikomédia egy felvonásban.

Elleste: Mephisto.

Személyek: Főzserkesztő.

Segédzserkesztő.

Nyomdavezető.

Szedőgyerek.

Idő: Nem rég mult. Színhely az "Önállás" szerkesztőségé.

Szedőgyerek: (mélabusan fujja a Lilimfiből)

Már többet itt

Nincsen kredit.

Üres a pénztár,

A gázi nem jár,

Főzserkesztő: (sóhajt)

Hiába minden! A magyarnak

Nem tudomány kell, hanem abrak.

Segédzserkesztő:

Népink tudása, hej nem falánk.

Főzserkesztő:

Pedig dupla doktorok valánk,

S nem rajtunk mult, hogy félév után

Itt áll a nép, még mindig bután.

Bennünk a jóakarát megvolt,

Tanítottunk mi hébert, angolt,

Volapüköt és Esperantot,

Hogy egymást értsen a magyar és tót.

A "board"-ból mi csináltunk "táp"-ot.

A "kábel"-ből meg "alattáságot";

S megtudta a szocialista,

Hogy a neve: "Zotschillista";

S a jó hangzás ide vagy oda:

A "Clearance House" lett "Mosoda",

S ime jutalmunk kacaj és gáncs....

Segédzserkesztő: (merengve)

Legalább ha von prenumeráns.

Főzserkesztő:

S a közügyek! Óh, szent közérdek,

Mennyit lótnak-futánk mi értek.

A lőhere meg a tulipán

Szépén virult a kezünk nyomán.

Közülöknek állottunk pártján:

S hogy meg ne rontsa csalfa ármány

A jó viszonyt, mit gondoll szótünk,

(Szent cél lebegett mi előttünk!)

Magyaráztuk a vad parasztnak:

A konzultól békén alhatnak,

Mert — ámbátor Svargelb a bőre —

Nincs a magyarnak bugyóbb öre.

Lapunkban megjelent a képe,

Kaptunk is "elismerést" érte,

Jött a dicséret meg a szép szó....

Segédzserkesztő: (busan)

De elmaradt a szubvenció,

S vállunkat már adósság nyomja.

Főzserkesztő:

Ujságírás sine qua non-ja.

Szedőgyerek: (mélabusan)

Jaj szegény fejünknek,

Vége hitelünknek....

Segédzserkesztő:

Jelentsük hát ki — nincs hátra más —

Nem állt meg lábán az Önállás.

Elbukik, ha tótágot áll is,

Elbukik, bármily ideális.

Elbukik és mindenek vége....

Nyomdavezető: (jön)

Óh kislelkek kicsinyhivése!

Al! Bethlehem, és isten adott,

Aki megváltson, egy balekot!

Mind: (szorongva)

De van-e pénz?

Nyomdavezető:

Vigadjatok!

Láttok már pénz nélkül papot?

Mert ki lapot vesz, ki lenne más:

South Betlehemben a csuhás.

Horgon akadt, horgon ő kelme....

Segédzserkesztő:

Hát már az az ő veszedelme.

Főzserkesztő:

Urak! A szóban tarsunk rendet:

Mint fejjük meg a reverendet?

Nyomdavezető:

De itt jön ő....

(Mephisto a papszagtól prűskölve távozik. Függyöny.)

NÉPGYÜLÉSI TUDÓSÍTÁS.

Az 1908. február hó 23-án Cincinnati-ban a Cosmopolitan-Hallban tartott népgyűlésről.

Délután 3 órakor mintegy 100 főnyi tömeg gyűlt egybe. Pálfi János elvtárs megnyitotta a népgyűlést és üdvözölte a megjelenteket. Ajánlatára Stein Frigyes munkástársat ülésvetető-nek, Hovantzi János elvtársat jegyzőnek egy-hangulag választották meg.

Stein Frigyes munkástárs röviden megköszöni a bejelé helyezett bizalmat és felkéri a jelenlevőket, hogy figyelemmel hallgassák meg a szónokot, azután átadja a szót Somogyi Mihály szervező elvtársnak. Somogyi elvtárs mintegy két és fél órán át fejtegette a kapitalista termelési rendszer tarthatatlanságát és hathatós érvekkel bizonyította, hogy az egye-düli kivezető út az, amelyet a szocializmus, a tudomány alapján megjelölt.

A jelenlevők figyelemmel hallgatták végig a szónokot. Miután szóhoz nem jelentkezett senki, Stein munkástárs kéri a jelenlevőket, hogy gondolkozzanak és cselekedjenek saját jövőjük érdekében és egyesüljenek táborunkba. Végül felkérte a jelenlevőket, hogy jelenjenek meg Somogyi elvtárs felolvasásain, melyeket e hét folyamán tartani fog.

TÁRCA.

A BENDE-PÁR.

— Irta: Ady Endre. —

Bende Ambrus, a kovács, hét esztendőn át nagyon szerette a feleségét s azután sokáig más, több nagyobb gondja volt. Apró ember-kének, falusi kovácsnak nagyon nehéz az élet, pláne ha hatalmas, élni szerető feleséget vá-laszt. Meg azután kovács volt a faluban há-rom is, és Bende Ambrust nem nagyon ked-velték az emberek. Kis, köpcös teste, kerek, nagy feje, apró szemei, fekete, össze-vissza arca gyanúsá tettek. Elindult s eltartott róla haláláig a hír, hogy rossz ember lehet, már azért is, mert olyan feleséget vett, aki nem öhozza illik.

Az asszonyt Bende Ambrus messziről hozta, harmadik vármegyéből, nagy, erős, szép leányt félig uri külsejűt. Két évig vigyázott az asz-szonyra, mint a mesék sántája egy lopott her-cegnőre s azután élni kellett. Bendené így két év után szétnehezett a faluban s bár nagyon elégedetlen asszony volt, elhatározta, hogy itt marad. Sokat halhatott olyan asszonyok bal-esetéről, akik boldog öröklapban nyakukba ve-szik a világot. Megállapította, hogy Bende szorgalmas, kereső ember, aki mellett lehet vigasztalódni. S Bendené így cselekedett szinte huszonhárom esztendőig és így nem volt oka sirásra.

Bende, a kovács, pedig küzdött, iparkodott, sikeresen, hogy ne hiányozzék semmi az asz-szonynak. Mivel őt senki se szerette s ő maga se barátkozott senkivel, nem hallotta még, amit a faluban a gyermekek is tudtak. Az ő gyermekein kívül persze, akik jöttek, érke-ztek s akikért a kovácsnak mindig zordabban kellett dolgoznia. Négy gyermekük volt még ötödiknek, sarjgyerekek, sokára, a huszon-negyedik évben is érkezett egy kis leány. Már akkor két leányuk férjhez ment, egy fiuk Buda-pesten kereste gyárban a kenyeret, a másik fiuk katonáskodott. A kovács egy kis pénz szerzett, a gyermekek is küldtek maguktól egyet-mást, habár Bendeék nem szorultak rá. A kovácsnak már nem kellett olyan sokat dolgo-zni s boldogul, a huszonötödik évben jutott eszébe, hogy ő valamikor másként szeretete az asszonyt. Azt is meglátta, hogy az asszony még mindig szeretni való, majdnem fiatalos maradt, a kis leány, az ötödik gyermek érke-zése is különösen meghatotta Bendet. Szóval, szinte 23 éves hideg, olyan-ámylen szerelem után, a régi féltő szerelem támadt föl Bende-ben.

Ahogy kevesebbet dolgozott, már barátkozni is jobban tudott Bende Ambrus. Be mert oly-kor menni a korcsmába is, leülni a beszélgetve ivők közé. Talán ezt is a föltámadt szerelem tette, mely olykor megőhajtotta az alkoholt. S az embereknek eszükbe jutott, hogy ez a kovács talán nem is sejtí, hogy az ő asz-sonnyát csak azok nem szerették, akik nem akar-ták. Irigyleték is a Bende sikerét, békéjét s új vidámságát. És hát rossz embernek hitték, akit nem bűn bántani.

Egy estén Bende Ambrus úgy érkezett, hogy az asszony megijedt tőle. Ivott is talán egy kicsit, de inkább valami szörnyű dühűt volt ittas. Az asszony csöndesen ült, mikor Bende, belépett s fölugrott, mikor meglátta. És Bende, aki soha meg nem ötötte az asszonyt, most ordítva torkon ragadta. Az asszony sikoltozott, már majdnem hörgött, Bende még az arcába is vágott néhányszor. Elcsönnesedtek, az asz-szony csöndes fuldoklással sirt s álmélkodva, de biztosan tudta, mi a baj. Fohászkozott, hogy csak ne mindent tudott volna meg az ura. Azután úgy beszélgettek, mint a szinpadon szokás, holott talán sohas voltak a színház-ban.

— Hát bevalld, hogy a nagyobbik leány nem az enyém, bevalld?

Az asszony majdnem fölujjongott, de zo-kogva mondta:

— Bevalldom.

S a csunya, már öregedő apró Bende Ambrus leborult az asztalra. Talán sirt is, mert amikor a fejét fölkapta, fekete arca nedves volt s a bajuszát rágta.

Megbékültek s Bende Ambrus sokáig nem barátkozott megint senkivel. A nagyobbik le-ány közben látogatásban otthon volt, de az apja nem csökölte meg.

Bende Ambrusnak megint beszélhettek s a kovács egy napon ismét torkon ragadta az asszonyt. Az asszony is

A TÁRSADALMI FORRADALOM.

— Irta Karl Kautsky. —

6. A reprodukciós folyamat szervezése.

A prosperitás és válság váltakozásai és a velük járó nagy ingadozások a fogyasztási eszközök kelendőségében, tehát a termelési eszközök termelésében találják okukat ama területen, mely, mint láttuk, a termelés szervezését és az üzemközpontosítást már ma is annyira fejlesztette, hogy leginkább teszi lehetővé a termelés és forgalom teljes szervezését. A termelési eszközök termelésében való állandóság vonja maga után a fogyasztási eszközök keresletének állandóságát is, melyet aztán statisztikailag könnyű megállapítani anélkül, hogy a fogyasztást szabályoznánk.

Egy proletár kormányzatra nézve azonban a forgalmi zavaroknak csak egy fajtája válhatná végzettsé, amennyiben azok a termelésből erednek: pusztán a kevesebb termelés nem a túltermelés. Ez ma a főválság ok, mert a legnagyobb nehézségek manapság a termékek elárúsítása, elhelyezése nyújtja. A vevés ellenben, a szükséges termékek megszerzése szabályszerűen kevesebb gondot okoz, legalább is azon szerencséseknél, kiknek a szükséges aprópénz megvan a zsebükben. Egy proletár kormányzat alatt e viszony ép ellenkezőleg alakul. A kész termékek piaca tekintetében nem kell túlságosan aggódnunk. Hiszen nem magánosok termelnek többé avégből, hogy más magánosoknak adják el, hanem a társadalom termel az ő saját szükséglete számára. Itt csak akkor léphetnek fel válságok, ha a szükséglet számára akár a termelési, akár a személyes fogyasztás egynemű tárgyából nem elegendő termeltek. Ha ellenben itt-ott néha túlsokat termelnek, úgy ez bizonyára munkaerő-pazarlást jelent, tehát veszteséget a társadalomra nézve, de nem akadályozza a termelés és fogyasztás további menetét. Hogy egy téren se termeltessek túlsókat, és lesz az új kormány főtevése. E mellett persze arról is gondoskodni, hogy semminemű munkaerő fölösleges termelésre ne lépjenek, mert minden ilyen pazarlás, tekintve minden egyébtől, a munkaidő fölösleges meghosszabbítását jelent.

7. A termelési eszközök feletti magántulajdon maradványai.

Láttuk, hogy a proletár-uralom a kisüzemet ott, ahol az a tökéletes ipart képviseli, legnagyobb részben hamarosan ki fogja végezni úgy az iparban, mint a közvetítő kereskedelemben.

A forgalom szervezése ép az imént tárgyalt törekvése is a kereskedelem lehető kikapcsolásához fog vezetni, annak megváltozásához részint fogyasztási szövetkezetek, részint kommunális berendezések álltak. Hiszen a termelés-folyamat áttekinthetősége és szervezés-képessége érdekében van, ha annak vezetősége nem egy sereg fogyasztóval, hanem csak néhány szervezettel érintkezik.

A közvetítő kereskedelemben kívül a fogyasztási cikkeknek a helyi szükséglet számára való közvetlen termelését a fogyasztási szövetkezetek és közösek fogják felváltani, például a pékségek, a tej- és főzeléktermelés, lakások építése.

De nem tehető fel, hogy ily módon az összes magánüzem el fog tűnni. Mindenekelőtt nem a mezőgazdaságban. Bár azon mezőgazdasági üzemek, melyek ma már kapitalisztikus üzemeké válnak, a bérrendszeren meg fognak törni és állami-, közséki- vagy szövetkezeti üzemeké lesznek. Sokan mai kisparasztjaink közül is fel fognak

hagyni ezen existenciájukkal és munkásoknak fognak elmenni az ipari vagy mezőgazdasági üzemekbe, melyek számukra tényleg életet biztosítanak. De feltétele, hogy mindamellett is fenn fognak maradni parasztlak, kik saját családtagjaikkal, vagy legfeljebb egy-egy szolgálva vagy cseléddel, kiket a családhoz számítanak, tovább folytatják kisüzemüket. Parasztjaink mai konzervatív természetétől meg kell válni, hogy azoknak egész sora ugyanazon módon fog tovább gazdálkodni, mint ahogy eddig tette. A proletár államhatalomnak nem is sem lesz semmi hajlandósága az ilyen kisüzemek átvételére. Még nem akadt komolyan vehető szocialista, aki azt követelte volna, hogy a parasztlakot kisajátítsák vagy éppen birtokaikat elkobozzák, sőt inkább az a valószínű, hogy minden kisparasztot megengedve maradjon, hogy tovább gazdálkodjék úgy, mint ahogy eddig tette. A parasztlak nincs mit féljen egy szocialista kormányzattól.

Sőt nagyon valószínű az, hogy ezek a parasztlakok az új uralom alatt még meg fognak erősödni. A militarizmustól való felszabadulás, adómentesítés, önkormányzati jogok, iskolai és uterhek állomását, szegényadók megszüntetését, jelölési terhek állomását, sőt talán leszállását és sok egyéb előnyt hoz ez magával az ő számára. De azt is láttuk, hogy egy tömeges proletáriátusnak megvan minden oka, hogy a termékek támogatását szaporítsa, a szövetkezetek között, melyek után a kereslet emelkedni fog, elsősorban értendő a mezőgazdasági termékek is. A fokozatos elszegényedés teóriájának minden cáfolata ellenére is sok éhséget kell ma még csillapítani s egyedül ez a tény feljogosít bennünket annak feltevésére, hogy a bérek emelkedése első sorban a mezőgazdasági termékek után való kereslet megnövekedésében fog kifejezésre jutni. A proletár kormányzat tehát nagy mértékben érdekelt fog állania, hogy a parasztlak termelését szaporítsa, evégből hatalmasan a kezére fog járni. Legsajátabb érdeke fogja megkövetelni, hogy az elmaradt parasztlakot felszökentesse jószágok, gépek, trágányok adományozása, talajjavítás stb. utján. Ily módon segíteni fog a mezőgazdasági termékek szaporításában még azon üzemekben is, amelyek még nem váltak társadalmiakká.

De itt is szükségesnek teszik majd a viszonyok, éppúgy mint más tereken, hogy a közforgás folyamata egyszerűsödjék azáltal, hogy sok magános helyébe, akik egymással termékeiket kicserélik, egynéhány szervezet kerül, melyek gazdasági célokra összekötöttébe lépnek egymással. Az állam előnyben fogja részesíteni azt, hogy igavonó állatot, gépet, trágyát a parasztlak közösekébe és szövetkezetekbe, ne pedig egyes parasztlakok juttasson. Ugyanezen közösekébe és szövetkezetekbe aztán termékeik vevői gyanánt nem magános kereskedőket, hanem ismét szövetkezeteket (fogyasztási egyesületeket), közösekébe és állami üzemeket (malmodok, cukorgyárakat, főzdeket stb.) találnak majd magukkal szemben. Így lép majd itt is a társas gazdálkodás mindinkább a magángazdaság helyébe és ez végére magát a parasztlakot is át fogja alakítani és több ily üzemi szövetkezeti vagy kommunális összekapcsolásával egy társadalmi nagyüzem fog létrehozni. A parasztlak birtokaikat össze fogják tenni s azokat közösen megművelni, főleg ha majd látják, miképp válik be a kisajátított nagyüzem szövetkezeti üzeme, ha kiderül, hogy ezer hasonló munka alkalmazása mellett jelentékenyen többet termelnek, a termékek hasonló tömege mellett a munkásoknak jelentékenyen több pihenést engedélyeznek, mint ezt a kisparaszt teheti.

(Folytatjuk.)

De csak utólagja tudta meg, a kis leány, az ötödik gyerek, az apróság sem az övé. Egy suhanccal mérte ezt az utolsó gyalázatát az ő fejére az asszony. Hanem ezt a kis gyömol-talant, ezt az apróságot már életénél is jobban szeretete Bende Ambrus. Ha szól az asszonynak, akkor igazán el kell kergetnie. Egy kissé itálisan jött haza ez estén is. Odalépett a kis leányhoz s féltékenyen, sokszor megcsókolt. És Bende Ambrus és a felesége ez időtől fogva nagyon boldogan éltek együtt mindvégig.

TERJED A REAKCIÓ.

A burzsoá köztársaságok mindegyikében züllesnek indulnak. A polgári forradalmak ivadéka gazdasági kiváltságait feltűnt s ezért rémült esztelenséggel kapnak a régi zsarnokság elavult eszközei után és lábál tiporják a leg-
elemibb népszabadságokat. Tipusa ennek az a policaj-rendszer melyet Clemenceau Franciaországban meghonosított. A svájci hatóságok is ilyen ösdi eszközökkel küzdenek a forradalmárokkal ellen.

Legújabbban a lausannei szakszervezetek és a szocialista párt gyűlést hívott egybe, hogy megbeszéljék a rendőrségnek a politikai menekültekkel való bánásmódját. Azonban jóval a gyűlés megnyitása előtt a titkos rendőrök egész hadserege lepte el a gyűlés helyiségét. El voltak készülve arra, hogy a gyűlésen résztvevő oroszokat elfogják. Elvtársaink nem akarták ujjabb bajokba sodorni az orosz menekülteket s a gyűlést nem tartották meg. A rendőrség tehát diadalmaskodott. Száz évvel ezelőtt Napoleon azt mondta, hogy egy évszázad múlva Európa vagy köztársaság lesz, vagy kozák. Arra nem számított, ami bekövetkezett, hogy Európa köztársasági és kozák is legyen.

GYULETI HIREK

SZERVEZETEK ÉS ELVTÁRSÁK FIGYELMÉBE!

Értesítjük mindazon osztályokat és egyes elvtársakat, kik Somogyi Mihály szervezőt körükben óhajtják, hogy levelezéseiket a következő címre küldjék: **M. Somogyi, c.o. M. Spitzer, 1439 So. 3rd St., St. Louis, Mo.**

A San Francisco-i S. L. P. angol, magyar és líván szervezete 1908. március 21-én, este 8 órakor, 225 Volencia St. (Shegeman Hallban) táncsal egybekötött ünnepélyt rendeznek a **Párisi Kommune** megemlékezésére.

Belépti díj 25c. Nők nem fizetnek. A tisztá jövedelem a pártjaitk javára lesz fordítva.

Értesítjük a Munkás Betegsegélyző Szövetség osztályainak titkárait, hogy a rendes havi lapokat kiküldtük. Mivel a postáról egy csomag visszaérkezett, sziveskedjenek értesíteni, hogy mely osztály nem kapta kézhez a lapokat.

Philadelphiai Munkás Dalárda. Dalóráit tartja minden kedden este 8 órakor Parrish St. 800 szám alatt. Tagfelvétel minden dalórán. Felhívjuk a magyar munkástársakat, hogy csatlakozzanak dalárdánkhoz.

A Phila' Szoc. Munk. Szerv. felkéri Kun Mihályt (Frank Schmiedt), hogy fontos ügyben keresse fel szervezetünket f. hó 18-án este 8 órakor (800 Parrish St.) vagy más napokon Tudor J. titkárt, 825 N. Lawrence St.

A clevelandi német S. L. P. osztály rendes évi Kommune-Ünnepélyére készül, hogy azt a szokott sikerrel rendezhesse.

A rendező-bizottság javában dolgozik s minden erejével azon van, hogy énekből, szavaltokból, szülő előadásokból álló és bállal egybekötött programja mentől nagyobb közönséget vonzzon.

A főszám Koeppel elvtársnak, a német pártlap szerkesztőjének "Az iszások" (Der Trunkenbold) című, a proletáreléletről vett egyfelvételű darabja lesz, melyben a szerző megcáfolja azon polgári felfogást, hogy az iszákosság okozza a nyomort és egy tragikus példával bizonyítja, miképp kergeti éppen a kapitalisztikus termelési módtól elválaszthatatlan nyomor a munkást az alkoholizmus karjaiba közé.

Az ünnepély színhelye a régi Germania Hall (most Acme Hall) Erie St., szombaton, márc. 21-én, este 8 órakor. Belépti díj elővetelben 25 cent, a pénztárnál 50 cent.

Jegyek kaphatók az osztály tagjainál és a Socialistische Arbeiter-Zeitung szerkesztőségében, 310 Champaign Ave.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvételt 1908. március 1-én, a Moskovitz féle helyiségben tartott népgyűlésen.

Zucker elvtárs üdvözlö a gyűlést és ajánlataira Ölésvetetőnek Benkő Sándor elvtárs, jegyzőnek Schulz Albert elvtárs választatták meg.

Molnár elvtárs hosszabb beszédben rámutat a munkásosztály helyzetére, fejtegette, hogy a munkásság nemtörődősége az oka annak, hogy a mai nagymunkanélküliség beállott. Ha a munkásság felismeri a szervezkedés szükségességét és annak horderejét, nem fog megismétlődni.

Erben elvtárs háromnegyedórás beszédben fejtegette a hazai viszonyokat. Számadatokkal bizonyítja a papok óriási birtokait, melyek nagy részét jogtalanul bírják.

Zucker elvtárs beszélt az amerikai viszonyokról és példákmal bizonyítja a mai helyzet tarthatatlanságát. Végül szervezkedésre hívja fel a jelenlévő munkástársakat.

Beszélték még Nagy és Klein elvtársak, az első adatokkal igazolja a kivándorlás okait, az utóbbi pedig hatásos szavakkal a szervezkedés szükségességéről. Végül ismét Molnár elvtárs röviden ismerteti az alkoholizmus káros hatását az emberi szervezetre. Miután több szónok nem jelentkezett, Benkő elvtárs rövid szavakban megköszöni a munkástársak türelmét és a gyűlést bezárja.

A Cleveland E. sidei szervezet megbízásából **Zucker Manó, titkár.**

XI. oszt. (Cleveland) havi jelentése.

Midőn havi jelentésünket beküldhetjük, azon örvendetes helyzetben vagyunk, hogy mozgalmunkról a legjobbat írhatunk. A jelenlegi krízis folytán lassan, de biztosan haladunk és mindent elkövetünk, hogy indifferens munkástársainkat táborunkba hozzuk és öntudatosá neveljük.

A múlt hó forradalmi hangulatban mult el, ami szervezőnk érdeme, aki felrátta a közönytől a Clevelandi munkásságot s most a mi kötelességünk annak fejlesztése, amitől nem riadunk vissza, mert szerény tehetségünkhöz mérten dolgozunk.

Egyesületünk S. L. P.-vé való átalakulása óta céltudatos munkát végez, amennyiben a szervező-bizottság határozata folytán a munkanélküliek gyűlésére, melyet itt Clevelandban, a Szabadság-téren három egymást követő hétfőn tartottak, mi is megjelentünk. Timár és Molnár elvtársak beszéltek magyarul. Röpiratot osztottunk ki, amelyben meghívtuk magyar munkástársainkat egyesületünkbe, hogy el is jöjtek, körülbelül 200-an. Tartottunk egy népgyűlést Westen és egyet Easten. Az utóbbi gyűlésen megalakítottuk a Clevelandi II-ik osztályt. Egyesületünkben minden vasárnap délután felolvasást tartunk "A szocializmus történelme" címen, mely előadásokat szép számú közönség hallgatja végig. Jelenlegi taglétszámunk 36, azokat nem számítva, kik még nem hozták rendbe tagkönyveiket átalakulásunk óta. Hisszük, hogy e hó végén nagyobb taglétszámról jelenthetünk önöknek. Tartottunk egy kedélyes estét és egy táncmulatságot szimfoniadással egybekötve. Mindkettő jól sikerült.

Havi gyűlésünk alkalmával a végelszámolás még nem történt meg.

Pénztári állományunk \$19.63. A könyvtárból kivettek 73 könyvet, melyeknek nagyobb része tudományos könyv.

A munkaviszonyok rosszak, úgy, hogy tagjaink nagyobb része munkanélkül van. Reméljük, hogy ha a munkaviszonyok javulnak, úgy szervezeteink rohamosan haladni fog a kitűzött cél felé. **J. Timár.**

XXIX. osztály havi jelentése.

Osztályunk március hó 8-án tartotta meg rendes haviülését, mely alkalommal a kongresszusi küldött ügyével is foglalkoztunk.

Osztályunk a kongresszusi küldött fontosnak tartja és örömele meghozná az áldozatot, hogy személyesen képviselve legyen. Tekintettel osztályunk anyagi helyzetére, lehetetlen, hogy személyesen képviseltessek magunkat és felkérjük a központi vezetőséget, hogy ajánljon részünkre egy elvtársat.

Február havában elutazott 5, belépett 17 tag. Az újonnan belépett tagok említését érdemelnek, mert ugyszólván mind fiatal emberek és lelkesednek az eszméért. Jelenlegi taglétszámunk 31. A Népakaratra szereztünk 11 feléves, 6 negyedéves új, 1 feléves és 3 negyedéves folytatós előfizetőt.

Reméljük, hogy a jobb munkaviszonyok beálltával erősbödni fogunk.

Új tisztviselőkké a következők választattak: Titkár Sipos János, jegyző Vadas Péter, pénztárnok Botos Antal, ellenőrök Bauer J. és Ch. J. Tóth, bizalmi férfiak Bacsa János, Lak Károly, könyvtárnok Németh Gáspár.

Sipos J., titkár.

Felhívás a philadelphiai szervezet tagjainhoz! A legutóbbi havi gyűlés határozatából kifolyólag a philadelphiai szervezet agitáló-bizottsága

RETORIKAI TANFOLYAMOT

nyit 1908. március 13-ától kezdve. A tanfolyam 12 hétig tart. Előadója Basky Lajos.

- A tanórak tárgysorozata:
1. Bevezetés a szónoklatbanba. A beszédek fajtái.
  2. A retorika elemei. Vázlatszerkesztés.
  3. A beszéd részeinek magyarázata. Képek, hasonlatok.
  - 4., 5., 6. Bizonyítékok. A cáfolat. Szofizma. Egység.
  7. Gyakorlat.
  8. A vitáról.
  9. Gyakorlat.
  - 10., 11. Két szónoki remekmű fejtegetése.
  12. Összefoglalás.

Felvételre jelentkezni 1908. március 13-ig lehet a tanfolyam titkárijánál, Fáy Jánosnál, 825 N. Lawrence Street vagy a szervezet helyiségében 800 Parrish St.-en. Haviárulék 20c. az alól a munkanélküliek felmentenek.

Az előadások március 13-ától kezdve péntek esteken tartanak 8 órától 10-ig a szervezet helyiségében.

REGÉNY.

A kozákok.

— Irta: Tolsztoj Leó.

IV. (Folytatás.) (5)

A nyári hónapokban, hétköznapon alig látni embert a kozák falvak utcáin. A kozák mindig el van foglalva: a "kordon"-on van, portyázik; az öregek halásznak, vadásznak vagy segítenek az asszonyoknak a kerti munkában. Csak tehetetlen öregek, gyermekek és betegek maradnak otthon.

V.

A nap a hegyek mögé hanyatlott, de még világos volt. Az esti pir elhúzódott az ég alján s vörös fényében élénken emelte ki a hegylanc szürke körvonalát. A levegő mozdulatlan, nyugodt volt. A hegyek árnyéka több verstnyire nyúlt ki a pusztaságra, ahol a folyón túl, az uton mindennél néma csend honolt. Ha valahol az uton lovas mutatkozott, kiváncsian dugja ki fejét a kozák az őrházból; bámszokva nézi a csecsen s gondolkodik, vajjon ki lehet az utas. Amint az est beáll, mindenki hazasiét, fél egyik a másiktól. Csak a vadállatok, madarak maradnak a pusztaságon; azok nem félnek az emberektől. Az asszonyok abbagyják a munkát. A kertekbe is beül a csend. A falu megeléknül naplementével, minden oldalról jönnek haza, ki lovon, ki gyalog, ki talajjal. A leányok feltűzik az ingujjaikat, nevetve csevegnek; azután kisetnek a téhen elé, amely türelmetlenül ront be a kapun. Az utcán tarka kepet mutat, amint a téhen és bivaly-csorda között a leányok ide-oda futkosnak. Hallani az erőteljes hangjukat, vidám kacajukat, a sikoltozást, közbe a tehenek bögését.

Ulitika, a tanító felesége, mint a falu többi asszonya, kifutott a kapu elé s várta a tehenet, melyet Marjanka a utcán hajszolt. Alig nyitotta ki a kerítés ajtaját, amidőn egy nagy bivaly téhen futott be.

Egy nagy szunyog kapaszkodott a szügye alá. Utána lassan jöttek be a jóllakott tehenek, nagy szemüket rámeresztették az asszonyra, akit megismertek; farkaikkal jobbra-balra csapkodtak. Egy csinos leány, Marjanka, Ulitika leánya, utolsóknak jött be a kapun; bezárja a sövény kapuját, azután a helyükre hajtja a teheneket.

— Vess le a cipődet, te boszorkány — rivall rá az anyja — egészen félre tiportad. Marjanka egy cseppet sem ütözik meg a boszorkány megszólításán, inkább hízegésnek veszi, közben tovább folytatja munkáját. Feje köré hanyagul rávetett kendő van kötve. Egy rózsaszínű ing és egy besmet — ennyiből áll az egész öltözete. Bemegy az istállóba, s ki-

hallani, amint a teheneket szőlítgatja. — Na, menj már edőbb. Te! Na!

Megfeji a teheneket s anyjával együtt átvizsi a tejes kannákat a kamrába, amelynek kéményéből csakhamar a száritott alom füstje száll fel; a tejet félreteszik, hogy tejjel rakódjék a szinére. Lassan az egész falut beburkolja a homály. A levegőben nyers vetemény szaga érezhető, amelybe belevegyül az istálló s a trágya átható szaga. Az utcákon asszonyok szaladgálnak át. Az istállókból kihallani az állatok kérdőzését s szuszogását.

Egy magas, férfias kinézésű öreg asszony jön ki az átellenes udvarból, hogy Ulitikától tüzet kérjen.

— Készen vagy már? — kérdi Ulitikától. — A lányom most rakta meg a tüzet; várj, mindjárt kapsz. — Büszkének érzi magát, hogy másnak segítségére lehet valaminben.

Bemennek a házba. Ulitika remegő kezekkel óvatosan emeli le a drága szelence fődélét, a melyben gyufát tart. A szomszédasszony leül egy alacsonyabb padra, azzal a szándékkal, hogy egy kicsit elbeszélget.

— Hol van az urad, Ulitika? Az iskolában? — Ott. Tánítja a gyerekeket; azt írta, hogy az ünnepekre megjőn.

— Okos ember a te urad és szorgalmas! — Meghiszem, tudja mindenki! — Az én Lukásam a "kordon"-on van, nem jöhet haza. — Ulitika legalább százszor hallotta mindezt, de azért most is végighallgatja a másikat. A Lukásat nemrég vették fel a kozákok közé; milyen egymásnak való pár lehetne belőlük! A Marjankából meg a Lukásból. — Az ünnepek óta nem volt itthon; a multkor költem neki ingeket Fomuskinnal. Semmi különöset nem hallottam róla; azt mondják, hogy a felebbvalói szeretik Lukásat. Nem árt meg neki... Legalább megerősödik.

— Hála istennek, Lukásból derék fiu vált; jó gyerekek; mindenki dicséri. Ha egyszer megházasítom, azután békében lehetek; nyugodtan halok meg.

— Nézz utána, van elég leány a faluban — válaszolta Ulitika, miközben visszatette helyére a szelencét.

— Igazad van; sok is a leány a faluban; de olyant, mint a te Marjanuskád, az egész országban nem talál.

Ulitika tisztában volt a szomszédasszony célzásaival s bár Lukásat derék kozáknak tartja, mégis mássa igyekszik terelni a beszédet. Nincs inyére a házasság. Először, mert ő a tanítóknak a felesége, Marjankának pénze is van; Lukasa meg egyszerű kozáknak a gyermeke, aki árván maradt. Másodsor még nem akarna megválni leányától.

— Még fiatal a leány, ha kifejlődik, derék hajdonnává válik belőle. Különben is ráérünk erőlködni.

— Ha majd mindent betakarítunk a mezők-

ról, elküldöm a kéroket, meg az uradat, Ilya Vassiljevitet is megkérem, hogy adja bele-egyezését.

— Mi köze ehhez Ilyának; ez csak rám tartozik — pattogott Ulitika.

A szomszédasszony látta, hogy most ugys hiábavaló szöveszgetés volna az ügyről tovább beszélni, meggyújtotta mécsét s felkelt a padról, hogy elbucszkék Ulitikától: — Ne feledd el amit mondtam, Ulitika. Sietek, be kell futnem.

— Milyen szép teremtés és szorgalmas; bizony itt volna az ideje hogy férjhez menjen, nem kell ennek egy cseppet sem fejlődni. Lukasa derék asszonyt kapna.

Ulitika gondolataiba mélyedve ült a kuszó-bön. Leánya hangja zavarta fel gondolataiból.

VI.

A kozák a portyázással vagy a "kordonon" tölti egész életét. Lukása, kiről az asszonyok beszélgettek, az este a misne-protokoik órségen teljesített szolgálatot. A misne-protokoik örölmás karfájára könyökölve majd a messzeségbe tekintett, majd a lenn álló kozákokkal eredt beszéde. A nap egészen alábukott a hóhegyek mögé. A felhők bíbor színe lassan egész szürkebe ment át. A sűrű erdőből friss levegő csapódott ki, az örölmáson még meleg volt. A kozákoknak hangja erősebbé vált az esti levegőben. A Terek, amely most barnás színben látszott, gyorsan hómölygöttött tava. A "kordonnal" átellenben, a másik oldalon csend honolt; az elhagyott pusztaságon itt-ott látszott a sás apró bokra. Odébb az égi csecsen tanya lapos tetejű házi huzódta meg, tölcserforna keményekkel. A kozákok a csecsen tanya asszonyainak vörös és kék ruháit nézték, amely kiritt a táj szürke színéből.

A kozákok, bár tarthatnak az ellenséges csecsenek betörésétől, nem sokat törődtek a "kordonnal". Két nappal azelőtt a kerületi parancsnoktól, hogy egy nyolc tagból álló banda a Terek mentén ólalkodik, nyilván azzal a szándékkal, hogy rablást kövessenek el. A parancsnok utasítást adott ki, hogy éber szemmel őrködjenek, nehogy váratlanul lepjék meg őket. Különösen májusban, júniusban gyakoriak ezek a betörések; amikor az erdő oly sűrű, hogy gyalog is alig lehet keresztülhatolni a bozótos, gallyas fák között. A Terek vezet pedig ilyenkor oly sekély, hogy néhol könnyű szerrel lehet rajta átgalogni.

A kozákok, anélkül, hogy az ellenségre gondoltak volna, nekiallalt halászni, inni. Egyedül a szolgálattevő ör lova volt felnyergelve s maga felgyverkezve. Az altsitz, egy hosszú, sovány kozák, rövid lábakkal s kis kezékel előregörnyedve gubbasztott egy földrakoson. Arcából a lustaság s az unalom látszott ki. Szeme mnduntalan becsúszott; nehéz feje: hol bal, hol jobb karjára támaszkodta.

(Folytatjuk.)

SZERKESZTŐI ÜZENET.

B. L. Phila. Mint látja, időközben mindkettő megjelent. A keddi számot pénteken, a péntéket keddén járjuk le. Várjuk a folytatást.

KIADÓHIVATALI ÜZENETEK.

Famunkások V-VI. kerületi csoportja, Budapest. Hozzáink intézett sorait megkaptuk és a következő felvilágosítással szolgálok. A "Népszava" kiadóhivatalától ezideig mi semminem értesítést nem kaptunk az önkélfizetési ügyükre vonatkozólag. Tessék a Népszava kiadóhivatalánál az ügyet reklamálni.

Addig is, míg az ügy elintézését nyer, mi január 1-től a mai napig megjelent összes számokat elküldtük. Levél megjelehet, jégző.

Építőmunk. csoport, Palotaujfal. Arbeiter-Bildungsverein, Wien: A beküldött előfizetési összeget megkaptuk. Tudassák pontos címüket, hogy a lap szállítását megkezdhesük.

Felszólítjuk mindazon lapkezelőket, kik a felvett előfizetési összeget még nem küldték be, hogy azt mielőbb küldjék be.

Lapkezelők figyelmébe ajánljuk a nyugtázást figyelemmel kísérni és az esetleg téves nyugtázást azonnal bejelenteni.

Nyugtázások térszűke miatt lapunk 23-iki számában.

LAPUNK MEGBIZOTTAI.

- New York. N. Y. Szerkesztőség, 516 E. 6th St. Brooklyn N. Y. Mandula Sándor, 258 Heyward St. E. Pittsburg és környéke, L. Stéger P. O. B. 385 Schenectady, N. Y. Tóth Lajos 109 7th Ave. Passaic, N. J. Bajkaj János 14 Grand St. Garfield Newark, N. J. Róna D. 136 Boyden St. St. Louis. Hwangóczy P., 202 Souldard St. Elizabethport, N. J. A. Gallé 257 Livingston St. Barberton, O. Botos Imre, 244 Mulberry St. Milwaukee, Wis. L. Horváth 619-3rd St. San Francisco, B. Fischer 883 McAllister St. Philadelphia, Pa. Frenzel 916 Randolph St. Buffalo, N. Y. J. Popovits, 394 Tonavanda St. McKeesport Pa. Debruceny B. 143-2nd St. New Brunswick, J. Kovács, 44 Somersett St. Springfield, Ill. Szívő János 805 N 7th St. Cincinnati, G. John Juhász 1941 Central Ave. Bridgeport, Conn. C. Wellner, 53 Cherry St. Hartford, Conn. Lynn és Boston. Czapp István 4 Selsbee Chicago, Ill. Nagy, 37 Irving Ave. Newark, C. Turucz Pál. Diverson, 10 Janka István. Erie, Pa. Tothi Béla 548 W 19th St. Oakland és vidéke, Cal. M. Klein, 516 18th Street Oakland, Cal. Peoria, Ill. J. Takács 625 Fishgate St. Columbus, O. J. Jergasits, 253-2nd St. Allegheny, Pa. H. Gyékis, 803 East St. North Tonawanda N. J. Ch. Mayer, 239 Frederika St. Ezeken kívül az egyes szervezetek által megválasztott ajtóbiztosítók tartk fel vannak hatalmazva előfizetési felvételre és azt nyugtázn.

AZ I. W. W. MAGYARLOCALJAI.

Amerikai Magyar Nyomdász-Szervezet (Industrial Typographical Union, Local No. 161, I. W. W.) Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ik vasárnap délelőtt 11 óráig. Szabadság vendéglőben 512 E. 6th St. Leveleim L. Lefkowitz 516 E. 6th St. (Népakarat nyomda.)

A Chicago-i Ladies Tailor Local Union, No. 538, I. W. W. Gyűléseit tartja minden hó első és harmadik keddjén este 7 órakor 8-10 N. Clark, St.

Hungarian Language Local No. 536 of the I. W. W. New York magyarjaink osztálya az I. W. W.-nak, Gyűléseit tartja minden hó 1-5-ik és 3-ik szerdáján 51 E. 6th St. Titkár E. Stern, 544 E. 12th St.

A Philadelphiai Magyar Ipari Munkások Vegyes Gazdasági Csoportja (Hungarian Mixed Local No. 404, I. W. W.) gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján, d. u. 2 órakor és minden negyedik csütörtökön este 8 órakor 607 N. 3rd St. (a Központi Kávéház elsőemeleti nagyszobájában). Pénzügyi titkár Parker Leo, 948 N. Randolph st., közzé minden az osztályt érdeklő levél intézendő.

I. W. W. L. U. 25 Br. 2. (I. W. W. Newarki Magyar Vas-és Fém munkások csoportjának helyisége 20 West St. Plavetzky szálloda. Hivatalos óráit tartja minden szombat este 8-10 óráig. Beiratási díj 30c. havijai rakék 25c. Felhívjuk magy. munkástársainkat a beiratkozásra, adler Lajos, titkár

A Magyarajku Bádógosok és Szerelők Szakegylete 1567-2nd Ave. I. emelet [Ujvilág kávéház]. Jsszejevet minden kedd este 8-10-ig és vasárnap délelőtt 9-12-ig. Elnök Fekete Lajos. Jegyző Paszkész Miksa lakik 436 E 84th St.

T. M. E. M. Betegsegelyző Egylet. Alapították 1904. április 4-én. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor a Fortune Hallban, 226 5th St., Springfield, Ill.

Tiszviselők. Elnök: Szívós János, alelnök: Nyilas András, titkár: Gy. Németh András, jegyző: ifj. Nyilas György, 1516 Sangamon Ave., pénztárnok: id. Nyilas György, ellenőr: Gy. Németh Ferenc, pénzügyi bizottságok: Bányai István és Szívós György, helyi betegelőgató, Nomenyi Karoly, vidéki: Boda András, temetés rendező: Bányai István, ceremónr: Kertész János, szö. ügyk.: id. Nyilas György, Sangamon Ave., Springfield, Ill.

MUNK. BET. ÉS ÖNKÉPZŐ SZERVEZET. Munk. Bet. és Önk. Szerv. I. osztálya, Brooklyn. Üzleti üléseit tartja minden hó 2-ik kedd estéjén és közgyűléseit minden harmadik vasárnap este 8 órakor. 5 Boerum Street. Elnök Ondk János, 16 Utica Ave., Brooklyn. Alelnök Shebál József, 401 Central Ave., Brooklyn. Titkár Mandula Sándor, 258 Heyward St., Brooklyn. Pénztárnok Barnócz Mihály, 75 Meserole St., Brooklyn. Hivatalos orvos M. B. Pearlstein, 300 Hewes Street, cor. Harrison Ave., Brooklyn, N. Y.

EGYLETI KALAUZ.

I. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet egyfajta helyisége 516 E. 6th St. Üzleti üléseit tartja minden hó első szombatján Minden szombat este 8 óráig vasárnap délután vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

II. osztály. New Yorki Szocialista Munkásszervezet II. osztály helyisége 1567 2nd Ave. Uj Világ kávéház I. em. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Vendégeket szívesen fogad a szervezet.

III. osztály Brooklyn magy. szöc. köré 5 Boerum St. (Soc. Labor Club helyiségében) van. Titkár Karl Ste. fankó, 35 Schole St. hóv minden levél intézendő. Minden hó első vasárnapján d. u. 2 órakor közgyűlés és minden 3-ik szombat este 8 órakor összejövetel. Gyönyörű és gazdag könyvtár a tagok rendelkezésére.

IV. osztály. Passaic Magyarajk Szöc. Köré Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a kör helyiségében. Lehetőkéféle salonn 182-3rd st.

V. osztály. Elizabethport szöc. munkás Szervezet. Gyűléseit tartja a Knoll-féle Hallban 468 East Jersey st. cor. 5th St. minden 3 szombaton vita vagy felolvasást. Utolsó szombaton üzleti gyűlés. Titkár M. Oppman, 243 Inalee Pl.

VI. osztály. Newark Szöc. Munk. Szerv. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-5-ik szombatján és a többi szombaton vita vagy felolvasás. 20 West St. Plavetzky szalon helyiségében. Titkár Adler Lajos, 134 West St.

VII. osztály. Schenectady-i Szocialista Munkás Szervezet helyisége 805 Duane Ave. Sasz József helyiségében. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik szombat este 8 órakor és minden hó 4-ik vasárnap d. e. 9 órakor. 834 Albany St. Kurung elvtársnak Titkár A. Baan 82 Wallej St.

VIII. osztály. Pittsburg és Környéke Szocialista Munkás-Szervezet minden hó második vasárnapján d. e. tartja az üzleti gyűlést és minden szerdán este vita-estély vagy felolvasás tartatik magánhelyiségében 335 Beech Street. E. Pittsburgi titkár M. Weisz. Lev. titkár L. Gross P. O. Box 385. A szervezetet érdeklő levelek ide címezendők.

IX. osztály. McKeesport Magyar Szocialista Munkás Szervezet saját helyisége 149 2nd St. Üzleti gyűlést minden hó első vasárnapján délelőtt, minden harmadik vasárnap eszmecsere. Titkár M. Braun, Levelező titkár Rudw.cky Béla e. o. Rosenberg 338 5th Avenue, hóv minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

X. osztály. San Franciscoi Szöc. Munkásszervezet. Gyűléseit tartja minden hó első szombatján, a többiekén vita vagy felolvasás. A szervezet helyisége 883 Mc. Allister St. Titkár: Stern M. cor. Scott and Chocoutau St. Szervezetünket érdeklő leveleket kérnünk ide címezni.

XI. osztály. Cleveland Magyar Szocialista Munk. Szervezet (Hungarian Branch of the Socialist Labor Party.) Titkár J. Timár, 1949 W. 25th St. Minden a szerv. érdeklő levelek ide küldendők. Gyűléseit tartja minden hó első kedjén, 1949 W. 25th St. magánhelyiségében.

XII. osztály. Hartfordi Szöc. Munk. Szerv. P. u. és lev. titkár Burger Dezső, 386 Park St. Pénztárnok Lukács János. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnapján 34 Elm St. S. L. P. Hall.

XIII. oszt. Pénzügyi titkár és jegyző Rochlitz G., levelező titkár Tudor J., 825 N. Lawrence St. hóv minden a szervezetet érdeklő levelek címezendők. Üzleti gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. u. 3 órakor, 800 Parrish St. (magánhelyiség). Minden szombat este felolvasás vagy vitanestély.

XIV. osztály. Buffalói Szocialista Munkásszervezet. Levelező titkár M. Weisz, 512 3rd St. Hóv minden 1-1-a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Erdélyi A. Gyűléshelyiség 174 Asutin St. Gyűlések, felolvasások és vita estélyek minden szerda este. Magánhelyisége nyitva minden este.

XV. osztály. A St. Louisi Marx Károly Munk. Önk. Egylet. Magánhelyisége nyitva minden este. Titkár M. Spitzer 1439 50 3rd St. Összejevetelét tartja hetenként háromszor a köztérközli szobájában. Kétki napokon olvász. 1. és 3 csütörtökjén üzleti ülést, a többi csütörtökön retorikai előadások. Vasárnap délutánoként szórakoztatásra szánt előadást tartanak.

A St. Louisi, Marx Károly Munk. Önképző Egylet egy let Dalardai osztálya, dalóráit tartja minden vasárnap d. e. 10-12 óráig Üzleti üléseit minden hó 2-ik szombaton. Titkár Lány Sándor 2401 N 9th Street Minden a dalóráit érdeklő levelek ide címezendők.

A St. Louisi Marx Károly Munk. Önképző Egylet női osztálya, Gyűléseit tartja minden csütörtök d. u. fél 2-től fél 3-ig.

XVI. osztály. „Baltimorei Locusponti Szöc. Munk. Szerv.” gyűléseit tartja minden harmadik, havi üléseit pedig minden első vasárnapján a hónapnak, délelőtt 10-től 12-ig, a Labor Lyceumban, 1011 E. Baltimore St. Lev. titk. Ch. Varró 14 N. Curley St.

XVII. osztály. Bostoni [Mass.] Szocialista Munkás Szervezet. [Hungarian Branch of the S. L. P.] üzleti gyűléseit minden hó 2-ik hétfőjén, gyűlés után vita: és minden negyedik vasárnap képző közp. helyiség, 1165 Tremont St. Room L. Boston, Mass. S. L. P. helyiségében.

XIX. osztály. Chicagói Szocialista Munkásszervezet (Hungarian Branch of S. L. P.) magánhelyisége 698 Fulton Street. Üzleti üléseit tartja minden hó 1-5-ik vasárnap d. u. Minden szombat este vita vagy felolvasás. Az elvtársak mindenféle ügyekben utbaigazítást kapnak. A szervezetet érdeklő értesítések Pallos Károly 16 Emmerson Avenue levelezőhöz intézendők.

XX. osztály. Cincinnati-i Szocialista Munkásszervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó 1. és 3. vasárnap d. e. 9 órakor. Minden vasárnap d. e. vita vagy felolvasás az S. L. P. Sectio helyiségében 1414 Race st. hol belépni öngyóg tagok jelentkezhetnek. Levelező Pál János 521. Oliver St.

XXIII. New Brunswick Szöc. Munk. Szerv. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján. Titkár: Ur J. 256 Neilson St.

XXVI. oszt. Oakland és Vidéke Szöc. Munk. szerv. Lev. titkár Klein M. 516 18th Street, Oakland, Cal. Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 1/2 órakor 337 12th St. (Cast. Hall) Oakland Cal.

XXVII. oszt. A Portlandi Magyar Szöc. Munk. Szervezet. Levelező és pénzügyi titkár Takács István közzé minden írásbeli megkeresés intézendő [lakik 625 Fishgate St.] J. J. Sectio helyiségében 1414 Race st. d. u. 3 órakor havi- és minden 2-ik szombaton képzőgyűlést tart 3102 S. Adams Street, Berger Hall-ban.

XXVIII. osztály. Chicagói Szöc. Munk. Szerv. 9. k. osztálya. Titkár Ch. Jeney 930 Clybourn Ave., közzé minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

XXIX. osztály Newark, O., Szöc. munkás Szervezet. Üzleti gyűléseit tartja minden hó második vasárnapján képző gyűléseit minden második vasárnapján Baltimore St 389 magán helyiségében Lev. titkár Spjos János, 395 Baltimore St. közzé minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Botos Antal, jegyző Vadas Péter.

XXX. osztály. Columbus, O. Marx Károly Önképző Kör. Titkár Jergasits János, akihöz minden írásbeli közlemény intézendő, és ki szívesen ad minden felvilágosítást. Címe: 253 Second Street, Columbus, O.

XXXI. osztály. Allegheny, Pa. Üzleti gyűléseit minden hó 4-ik szombatonján este 8 órakor, közp. gyűlést minden hó 2. 3. szombat este tartja a szervezet magánhelyiségében 805 East St. Titkár H. Gyékis, lakik 803 East St. hóv minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők.

XXXII. osztály. Bridgeport Conn. Lev. titkár A. Naményi, 149 Arch St. Minden vasárnap d. u. fél 3 órakor összejövetel. Rendes havi üléseit minden hó első vasárnapján d. u. 2 1/2 órakor tartja a Rákóczy kávéház külön termében Pine St.

XXXIII. oszt. E Chicago Ind Titkár Gyurgyik János. Box 436 Üléseit tartja minden hó 1 vasárnap d. u. 3-tól minden vasárnap vita és társas összejövetel. Helyisége a Szász-féle Hall-ban van.

XXXIV. osztály. Cleveland East Side Szöc. Munkás Szervezet. Gyűléseit tartja minden hónap első és harmadik csütörtök este, titkár Zucker M. 4415 Woodland Ave. közzé minden a szervezetet érdeklő levelek küldendők. Egyleti helyiség 2695 E. 79th St.

A Milwaukee Magyar Szöc. Önképző és Dalkör. Tiszviselők: Titkár A. Pieben, pénztárnok Marák János, szervező-bizottság: Löwy Armin, Veninger Vince, Palsik Mihály, Korneth Kornél; jegyző Venger Vince, könyvtárnok ifj. Mayer József, ellenőrök Merdler Zoltán, Oprics Jánosné, lapmegbízott Horváth Lajos, 619 3rd Street.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG.

20 West St., Newark, N. J. Az összes levelek Fekete János p. u. titkárhoz, 74 So. Orange Ave., Newark, N. J., intézendők. A központi titkárral hivatalos ügyekben lehet beszélni minden szerdán és pénteken este fél 8-tól fél 10-ig.

Intéző bizottság: Székely: Newark, N. J. Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján d. e. 9 órakor:

Elnök: Fradrich Ferencz, 181 Howard St; alelnök: Edison Lajos, 74 S. Orange Ave; lev. és pénzügyi titkár: Fekete János, 74 S. Orange Ave; pénztárnok: Kish János, 141 West St; számvizsgálók: Linhardt Antal, 85 Sussex Ave., Newark, N. J., Pollák Bertalan, 33 Monroe St., Passaic, N. J., Székely János, 89 Jersey St., Patterson, N. J.; szervező: Adler Lajos, 134 West St., Newark, N. J., jegyző, Vörös József, 230 3rd St., Elizabeth, N. J., ellenőr: Tranter Antal, 431 Magnolia Ave., Elizabeth, N. J. Bridgeport Betegsegelyző Egyletek ügykezelője: Nagy Károly, 36 1/2 Rutgers St., Newark, N. J.

Osztályok: I. osztály New York. Elnök: Schwart Vilmos. P. u. és lev. titkár: Fischer Samu 11 E 6th Street. Pénztárnok Buxbaum Gyula, 1685 First Ave. Hivatalos orvos Dr. Hohenberg B. 608 E. 6th St. Telephone 3615 Orchard. Gyűlések minden hó első és harmadik péntekjén Helyiség 404 E. 64th St. a Huayadi Hall-ban.

II. oszt. Cleveland O. Elnök J. Szemenyei, jegyző Tell M Ave P. u. és levelező titkár Solár István 2949 W. 29th St. Pénztárnok BorJános 2021 21st St. Gyűléseit tartja minden hónap 3-ik vasárnapján délelőtt, Hivatalos orvos Dr. Francisci, 3242 Lorain Ave.

III. osztály. New Brunswick, N. J. Elnök Szabó S 85 french St. titkár: J. Kovács 44 Somersett St. Pénztárnok Walljus Jozsef 560 Neilson St gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap, 303 Neison St

IV. osztály. Hartford, Conn Elnök Franc Knopk. P. u. és ideigligi titkár: Schultheisz M. 52 Grand St. hóv az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Aszsig Gy. 45 York Street Üzleti üléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén este 8 órakor; felolvasásokat tart minden hó 1-5-ik vasárnap délutánján

V. osztály. Elizabeth, N. J. Elnök Tóth S., P. u. és lev. titkár Csontos János 437 Bond Street Pénztárnok M. Horvath 155 Justice Pl. Jegyző Gónczi Ede Orvos Dr. Stein Emil 145 2nd st. Gyűléseit tartja hó 3-ik kedd estjén.

VI. osztály. Detroit, Mich. Elnök Szabó Imre. Jegyző Mészáros János Pénztárnok Vess József lakik 2296 S. W. 4th St. Elnök és lev. titkár Simonffy Sándor 8 W. 4th St. W. 4th St. W. 4th St. W. 4th St. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap d. u. 2 órakor 2132 Jefferson Ave. West Detroit, Mich.

VII. osztály. Lynn, lev. és pénzügytitkár Dobrovits András, P. O. Box 36.

VIII. osztály. Newark, N. J. Elnök Rörich J. Pénztárnok Reug Károly lakik 47 Mercer st. Pénzügyi és lev. titkár: Edison L. 74 So. Orange Ave. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik csütörtökjén, 20 West St. Hivatalos orvos dr. L. Weisz 227 So. Orange Ave. Rendelő órák délelőtt 8-10-ig, délután 1-3-ig, este 6-8-ig Minden havi gyűlés előtt való keddén tisztviselő gyűlés.

IX. osztály. Buffalo N. Y. Elnök Singer J. alelnök Fekete Gy. pénztárnok Busz István levelező titkár Heim Andrá, lakik 18 Ranó Street, hóv minden az osztályt érdeklő levelek intézendők Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

X. osztály. Erie, Pa. Elnök Tothi Béla, titkár K. Horváth, 909 W. 2nd St hóv minden az osztályt érdeklő levelek címezendők. pénztáros Stepha György orvos Dr. Akerman, lakik 9-ik 11 W. St., telephone Mutual YL1447. Bridgeporti ügykezelő Lovas István, 721 W. 2nd St Gyűlés helyiség 581 W 2nd St. Gyűléseit tartja minden hó 1. és 3-ik szombatonján este 8 órakor.

XI. osztály. Orange, N. J. Elnök Szokonya András, Pénztárnok Végezer János, P. u. és lev. titkár Paulik Lajos, lakik 229 Wallej St. hóv minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Jegyző Henrik Frigyes. Számvizsgálók Nöhrer M. és Szokonya A. Gyűléseit tartja minden hó III-ik péntekjén, este 8 órakor, 101 Nassau St.

XII. oszt. Milwaukee, Wis. Elnök Horváth L., 619 3 st Pénztárnok Philipszky J. 660 25th St. Jegyző Marák János, 1844 National Ave. Pénzügyi titkár Schwartz D. Box 61 Cudahy, Wis., hóv minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Képző gyűléseit tartja minden hó 4-ik hétfőjén este 8 órakor helyiségében Lipps Building cor. 3rd & Prairie St.

XIII. oszt. Chicago Ill. P. u. és lev. titkár Ch. Jeney 920 Clybourn Avenue, hóv minden a betegsegelyzőt érdeklő levelek küldendők.

XIV. oszt. Schenectady. Titkár L. Tóth 109 7th Ave. Pénztárnok K. Frantvain 207 Sunseot St. Jegyző A. Baan. Gyűléseit tartja minden hó 3 csütörtökön este Kodesch Károly termében.

XV. osztály East Pittsburg Pa. Elnök Gross H. p. u. és lev. titkár Székely Imre P. O. B. 242E. Pittsburg Pa. hóv minden az osztályt érdeklő levelek küldendők; pénztárnok Róhulka János P O E. Pittsburg Pa. jegyző Stéger L. Orvos Dr. Crandl, Bradlock Ave., Turtle Creek Pa. Gyűléseit tartja minden hó 4-ik vasárnap a délelőtti órákban East Pittsburg Turner Hallban

XVI. osztály St. Louis, Mo. Elnök Maudel János Pénztárnok Kish Gergely lakik 169 Miller Street, Titkár Lahman Istvan lakik 1811 So 11th Street, hóv minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Orvos Dr. Ch. Weinsberg 1531 St. 11th St., rendelő órák 2-4-ig, este 7-8-ig, vasárnap 1-3-ig. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnap d. u Gruncz-féle Hallban 1500 So. 3rd Street.

XVII. osztály Philadelphia, Pa. Elnök Tetnay F. Pénztárnok Megáll János 530 N. 19th St. P. u. titkár Tóth László 591 N 4th St. Levelező Tudor T. 825 N. Lawrence St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján.

XVIII. osztály Hoboken, N. J. Elnök Mészáros István titkár Klein Béla lakik 91 Grand Street, pénztárnok ifj. Mészáros Márton. 62 Garden St. üzleti gyűléseit tartja minden hó 3-ik szombat-este, képző gyűléseit minden hó 1-5-6 szombat estélyén.

XIX. oszt. Passaic, N. J. Elnök Pollák B. p. u. és lev. titkár Hubner I. 127 2nd St c. o. Rizsák hóv minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Pénztárnok Bujáki János. Hiv. orvos Halinger Kálmán. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 4 órakor 2nd Ave Molitorisz Hall-ban

XX. oszt. Bridgeport Conn. Levelező titkár Hajnos Lajosné 174 Pine St; Rendes gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 3 órakor, a Rákóczy kávéház, külön termében, 246 Pine St. Elnök Naményi Sándor; alelnök és pénztárnok Bajkó István 174 Pine St.

XXI. oszt. San Francisco, Cal. Pénzügyi titkár Orosz István 1377a Miuna St. Pénztárnok Dobroenka F. 1863 Miuna St. Gyűléseit tartja minden hó első és 3-ik szerdán este 8 órakor 883 Mc Allister st. S. L. P. helyiségében

XXII. oszt. Manayunk, Pa. Elnök J. Kanicsár. p. u. és levelező titkár J. Janicssek, 181 Gay St. pénztárnok J. Pintér, 107 Catton St. Gyűléseit tartja minden hó 3-ik vasárnapján d. u. 2 órakor a pénztárnok lakásán.

XXIII. Allegheny, Pa. Elnök Marossy István. Pénz táros Demán I. Titkár Bankóvits I. 1517 Chartiers St. Gyűléseit tartja minden hó első szombat estjén 80th East St. magánhelyiségében

XXV. osztály. Franklin-Furnace, N. J. Titkár A Kiss P. O. Box 339. Elnök Nagy Károly.

XXVI. osztály. Newark. O. Elnök Turucz Pál, alelnök Lakatos József, pénztárnok Besenyődy G. jegyző Lakatos József levelező- és pénzügyi titkár Bauer J. 330 Schuler St. közzé minden az osztályt érdeklő levelek küldendők. Gyűlések minden hó 3-ik vasárnapján tartatnak. Baltimore St. 389. Külön magánhelyiségben.

Bridgeporti Betegs. Szöv. ügykezelője, ahol tagok felvételre jelentkezhetnek. A belépő tagok felvilágosítást kaphatnak Nagy Károly ügykezelőnél, 36 1/2 Rutgers St. Newark, N. J.

HIRDETÉSEK.

(E rovat alatt közlőttekért nem vállal felelősséget a kiadóhivatal.)

HUNGARIA-elsörendü magyar Saloon és vendéglő 263 Ninth St. San Francisco cor. Clementine St. Bor és Sör csarnok, izletes magyar ételek és italok minden időben kaphatók. Kitünö biliard terem, a San Francisco-i magyarság kedvelt találkozó helye. A magyar munkásság pártfogását kéri ERDÉLYI A., tulajdonos.

„ATTILA HALL” 523 E. 6th St. New York. FISCHER JÓZSEF, tulajdonos. Magyar Bor és Sör Csarnok. Váradi és Pukaj Gyula I. W. W. cigány zenekarának irodája.

Egy cseppet a házba egy igaz méretkel mért, fél gallonos korsó jo WHISKEY vagy BRANDY egy hónapig is eltart. Ládába csomagolva az ország bármely részébe elküldöm saját felelősségemre 1.50-ért H. J. FRIEDMANN szeszital kereskedő 74-7532 N D Ave. Chicago, Ill.

Péter Lajos „Rákóczi Hall”-hoz címzett Vendéglő, Kávéház és Etterme. — 4-ik utca 197, New York — AJÁNLJA KITÜNÖ M A G Y A R K O N Y H Á J Á T . Kitünö italok. Kitünö italok. Alkalmos helyiség mulatságok, lakadalom vagy hasonló ünnepszre. A New Yorki Magyarajku Szocialisták kedvelt gyűlésközeli helye. Különféle munkás-lapok az elvtársak rendelkezésére állanak.

Magyar Kávéház és Billiard-Terem GÁSPÁR KÁROLY 529 East 5-ik utca, Avenue A és B között, New York.

Katolín János FÉNYKÉPÉSZ 3616 N. Broadway, St. Louis Képek felvétele BÁRMILY időben reggel 8 óráig este 8-ig rendeléseknél KÉSŐBB is. Nagyobbítások, gombképek és képrámk kaphatók. Kis jegyek képek 28 db. 25. Kérem a magyarok pártfogását.

A. GROSSMANN MOSÓ-INTÉZÉTE A ruhát elhozattja s készen lázhoz szállítja. MAGYAR LÁSZLÓ MAGYAR étterem és kávéház 3729 S. Halsted St. CHICAGO, Ill. A So. Side szocialisták kedvelt találkozóhelye Jó ételek. — Tiszta szobák. — Felvilágosítással szívesen szolgálok. Az elvt. pártfogását kéri.

Bevandorlók figyelmébe ajánlja cinosan berendezett ROSTASSY REZSŐ 513 E 6th St. a „Népakarat” szerkesztőségével szemben. Az elvtársaknak Magyar országból érkező leveleire díjmentesen adok felvilágosítást és kívánatra a hajónál megvárom őket. ÉTTEREM ÉS KÁVÉHÁZAM a magyar nyelvű öntudatos munkások kedvelt találkozó helye. Izletes friss ételek. — Hazai biliard asztalok. Bel és külföldi pártlapok. Feltétlen megbízhatóság.

Tartós és puha bőrből készült szép Divatos Cipők olcsó árban kaphatók a „UNION SHOE CO.”-nál. Ave B. cor. 4th st. NEW YORK.

RIZSÁK JÁNOS közjegyző, pénzzárlító és váltó-intézet Főúlet 127 Second St., Passaic, N. J. Saját ház. PENZT A legelőcsöbben és lehező leggyorsabban küld az O-házba. Pénz tételeket bármely hazai bankba küldetés végett elhelyeznek és a betéti könyvet rövid időn belül kibocsátom. Nemkülönb az O-házban, árvasoknál, takarékpénztárnál, vagy magán